

**Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
навчально-науковий юридичний інститут**

кафедра цивільного права

Н.М. Стефанишин

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ

*для забезпечення самостійної роботи
магістрантів 2-го курсу денної форми навчання*

Івано-Франківськ, 2022

ББК 67.9 (4УКР)310

С 20

Затверджено на засіданні кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №1 від 30 серпня 2022 року).

Затверджено на засіданні Науково-методичної ради навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №1 від 18 жовтня 2022 року).

Рекомендовано до друку Рішенням Вченої ради навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (протокол №2 від 03 листопада 2022 року).

Рецензенти:

Схаб - Бучинська Тетяна Ярославівна

кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри цивільного права навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника

Кернякевич-Танасійчук Юлія Володимирівна

доктор юридичних наук, професор, професор кафедри судочинства навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені В.Стефаника

С 20 Стефанишин Н.М. Судовий захист прав інтелектуальної власності. Методичні вказівки для забезпечення самостійної роботи магістрантів другого курсу денної форми навчання. Івано-Франківськ: навчально-науковий юридичний інститут Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, 2022. 46 с.

Методичні вказівки розроблені на основі навчального плану навчально-наукового юридичного інституту Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника і призначені для забезпечення самостійної роботи з навчальної дисципліни «Судовий захист прав інтелектуальної власності», підготовки до здачі заліку. У посібнику викладені завдання, що виносяться на самостійну роботу з навчальної дисципліни «Судовий захист прав інтелектуальної власності», які включають короткі методичні рекомендації, що полегшать студентам якісніше оволодіти темою, практичні завдання, задачі, перелік контрольних питань. До кожної теми поданий перелік навчально-наукової літератури, а також перелік нормативно-правових актів.

Методична розробка призначена для студентів, аспірантів, викладачів.

ББК 67.9 (4УКР)310

© Стефанишин Н. М., 2022

© НН юридичний інститут

Прикарпатського

національного університету

імені Василя Стефаника, 2022

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА	4
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	6
САМОСТІЙНА РОБОТА	10
ТЕМА №1. Загальні положення щодо судового захисту прав інтелектуальної власності.....	10
ТЕМА №2. Підвідомчість та підсудність справ щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.....	14
ТЕМА №3. Докази та доказування у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.....	16
ТЕМА №4. Забезпечення доказів та забезпечення позову у судах у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.....	18
ТЕМА №5. Судовий захист авторських та суміжних прав.....	20
ТЕМА №6. Особливості судового захисту прав інтелектуальної власності, що пов'язані із захистом таких прав на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг (торговельних марок, комерційних найменувань, географічних зазначень.....	22
ТЕМА №7. Судовий захист прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки).....	26
ТЕМА №8. Особливості судового захисту прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти прав інтелектуальної власності (селекційні досягнення, наукові відкриття, ТІМ, раціоналізаторські пропозиції, комерційні таємниці).....	29
ТЕМА №9. Судовий захист прав інтелектуальної власності: міжнародний досвід.....	31
ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	35

ПЕРЕДМОВА

В сучасних умовах інтелектуальна власність стає суттєвим елементом економіки. Зростаюча роль прав на інтелектуальну власність обумовлена, по-перше, активним впровадженням технологічних досягнень, а, по-друге, розвитком в сучасному суспільстві інформаційних технологій. У зв'язку з цим питання правової охорони прав інтелектуальну власність в умовах науково-технічного прогресу стають одними з найактуальніших в сучасному світі. Більшість видів результатів інтелектуальної діяльності і засобів індивідуалізації є об'єктами правової охорони у всьому світі.

Окрім лекційних та семінарських занять важливим елементом навчального процесу, сьогодні, є самостійна робота студентів. Самостійна робота – це форма організації навчального процесу за принципом єдності навчальної (аудиторної) та самостійної (поза аудиторної) діяльності студентів, при якій заплановані завдання виконуються студентом під методичним керівництвом викладача, але без його безпосередньої участі. Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом у час, вільний від обов'язкових навчальних занять перевіряється та оцінюється викладачем в обов'язковому порядку.

Метою викладання навчальної дисципліни «Судовий захист прав інтелектуальної власності» є опанування теоретичних та практичних проблем розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності та вивчення правового регулювання і позицій судової практики щодо процесуальних особливостей розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Завдання навчальної дисципліни «Судовий захист прав інтелектуальної власності»: здобуття магістрами ґрунтовних знань про порядок розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності; вивчення та аналіз особливостей розгляду та вирішення спорів, пов'язаних із захистом авторських та суміжних прав, прав на знаки для товарів і послуг та на інші об'єкти промислової власності (винахід, корисна модель, промисловий зразок); ознайомлення студентів з міжнародним досвідом розгляду та вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності; набуття магістрами вмінь та навичок аналізу практичних казусів щодо вирішення конкретного правового спору у сфері прав інтелектуальної власності.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми магістранти повинні:

знати:

- джерела правового регулювання процесуальних відносин щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності та роль судової практики;
- юрисдикційний і неюрисдикційний порядок захисту прав у сфері інтелектуальної власності;
- загальні та спеціальні способи захисту прав інтелектуальної власності;
- підвідомчість та підсудність розгляду таких судових справ;
- види доказів у цій категорії справ;
- особливості доказування у справах щодо захисту авторських прав, суміжних прав, прав на торговельну марку, прав на винаходи, корисні моделі, промислові зразки, комерційне найменування, права на зазначення місця походження товару та нетрадиційні об'єкти прав інтелектуальної власності;

- види запобіжних заходів, заходів забезпечення позову та доказів при розгляді спорів у сфері інтелектуальної власності;

- особливості розгляду та вирішення спорів, пов'язаних із захистом окремих об'єктів права інтелектуальної власності;

- міжнародний досвід розгляду та вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності;

вміти:

- правильно застосовувати законодавство, що регулює порядок розгляду та вирішення спорів, пов'язаних із захистом окремих об'єктів права інтелектуальної власності;

- складати проекти процесуальних документів (позовні заяви, заяви про забезпечення позову, заяви про забезпечення доказів, клопотання тощо);

- аналізувати практичні казуси.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовий модуль 1. Судовий захист прав інтелектуальної власності: загальні положення.

Тема 1. Загальні положення щодо судового захисту прав інтелектуальної власності.

Спори у сфері інтелектуальної власності: поняття, види.

Джерела правового регулювання щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності. Роль судової практики у вирішенні спорів у сфері інтелектуальної власності.

Особливості суб'єктного складу розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.

Юрисдикційний і неюрисдикційний порядок захисту прав у сфері інтелектуальної власності. Способи захисту прав інтелектуальної власності: загальні способи захисту, спеціальні способи захисту.

Тема 2. Підвідомчість та підсудність справ щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності

Загальні положення щодо підвідомчості розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.

Неюрисдикційний порядок розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.

Цивільна юрисдикція щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.

Підвідомчість справ щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності в порядку господарського судочинства.

Підвідомчість щодо розгляду справ у сфері інтелектуальної власності в порядку адміністративного судочинства.

Підсудність щодо розгляду судових справ щодо захисту прав інтелектуальної власності. Загальні положення.

Підсудність справ в порядку окремих видів судочинства: цивільне судочинство; господарське судочинство; адміністративне судочинство.

Тема 3. Докази та доказування у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.

Види доказів у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності. Предмет доказування у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Обов'язок доказування.

Належність та допустимість доказів, достовірність та достатність доказів у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Особливості доказування у справах щодо захисту авторських прав.

Особливості доказування у справах щодо захисту суміжних прав.

Особливості доказування у справах щодо захисту права промислової власності.

Особливості доказування у справах щодо захисту прав на торговельну марку, комерційне найменування, права на зазначення місця походження товару.

Тема 4. Забезпечення доказів та забезпечення позову у судах у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.

Поняття, мета та види запобіжних заходів при розгляді спорів у сфері інтелектуальної власності. Особливості вжиття запобіжних заходів в господарському судочинстві у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності. Підстави припинення запобіжних заходів у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Забезпечення доказів в цивільному судочинстві у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності. Види та мета забезпечення доказів, порядок розгляду питання щодо забезпечення доказів, щодо скасування забезпечення доказів.

Поняття, мета та види заходів забезпечення позову при розгляді спорів у сфері інтелектуальної власності. Особливості забезпечення позову в цивільному та господарському судочинстві у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Змістовий модуль 2. Особливості судового захисту прав інтелектуальної власності щодо окремих видів спорів у сфері прав інтелектуальної власності

Тема 5. Судовий захист авторських та суміжних прав.

Об'єкти авторського права та суміжних прав, що підлягають правовій охороні.

Подання позову щодо захисту авторських або суміжних прав. Форма і зміст позовної заяви. Предмет та підстави позову. Способи захисту авторських та суміжних прав. Суб'єктний склад процесуальних правовідносин у справах щодо захисту авторських та суміжних прав.

Підсудність у справах щодо захисту авторських та суміжних прав.

Предмет доказування, засоби доказування у справах щодо захисту авторських та суміжних прав. Обов'язок доказування вимог та заперечень сторін.

Особливості судового розгляду спорів щодо захисту авторських та суміжних прав. Особливості оскарження рішень судів у справах щодо захисту авторських та суміжних прав.

Тема 6. Особливості судового захисту прав інтелектуальної власності, що пов'язані із захистом таких прав на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг (торговельних марок, комерційних найменувань, географічних зазначень).

Умови надання правової охорони знакам для товарів і послуг, комерційним найменуванням та географічним зазначенням.

Подання позову щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування та географічні зазначення. Форма і зміст позовної заяви. Предмет та підстави позову. Способи захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування та географічні зазначення. Види позовів у справах щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування та географічні зазначення.

Суб'єктний склад процесуальних правовідносин у справах щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування та географічні зазначення. Підвідомчість та підсудність у цій категорії справ.

Предмет доказування, засоби доказування у справах щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування та географічні зазначення. Обов'язок доказування вимог та заперечень сторін.

Особливості судового розгляду спорів щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування та географічні зазначення. Особливості оскарження рішень судів у справах щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування та географічні зазначення.

Тема 7. Судовий захист прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки).

Подання позову щодо захисту прав на об'єкти промислової власності. Форма і зміст позовної заяви. Предмет та підстави позову. Способи захисту прав на об'єкти промислової власності. Види позовів у справах щодо захисту прав на об'єкти промислової власності.

Суб'єктний склад процесуальних правовідносин у справах щодо захисту прав на об'єкти промислової власності. Підвідомчість та підсудність у цій категорії справ. Предмет доказування, засоби доказування у справах щодо захисту прав на об'єкти промислової власності. Обов'язок доказування вимог та заперечень сторін.

Особливості судового розгляду спорів щодо захисту прав на об'єкти промислової власності. Особливості оскарження рішень судів у справах щодо захисту прав на об'єкти промислової власності.

Особливості розгляду спорів щодо захисту прав інтелектуальної власності у відносинах економічної конкуренції.

Тема 8. Особливості судового захисту прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти прав інтелектуальної власності (селекційні досягнення, наукові відкриття, ТІМ, раціоналізаторські пропозиції, комерційні таємниці).

Умови надання правової охорони нетрадиційним об'єктам інтелектуальної власності (селекційні досягнення, наукові відкриття, ТІМ, раціоналізаторські пропозиції, комерційні таємниці).

Подання позову щодо захисту прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Форма і зміст позовної заяви. Предмет та підстави позову. Способи захисту прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Види позовів у справах щодо захисту прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

Суб'єктний склад процесуальних правовідносин у справах щодо захисту прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Підвідомчість та підсудність у цій категорії справ. Предмет доказування, засоби доказування у справах щодо захисту прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Обов'язок доказування вимог та заперечень сторін.

Особливості судового розгляду спорів щодо захисту прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності. Особливості оскарження рішень судів у справах щодо захисту прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

Тема 9. Судовий захист прав інтелектуальної власності: міжнародний досвід.

Спори у сфері інтелектуальної власності в країнах ЄС, США. Правове регулювання розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності в країнах ЄС та США.

Юрисдикційний і неюрисдикційний порядок захисту прав у сфері інтелектуальної власності: міжнародний досвід.

Особливості розгляду та вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав на об'єкти промислової власності, в країнах ЄС та США. Особливості розгляду та вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав на знаки для товарів і послуг, в країнах ЄС та США. Особливості розгляду та вирішення спорів, пов'язаних із захистом авторських та суміжних прав, в країнах ЄС та США.

Роль та значення міжнародних договорів щодо охорони та захисту прав інтелектуальної власності.

САМОСТІЙНА РОБОТА

Тема 1. Загальні положення щодо судового захисту прав інтелектуальної власності. (7 год.)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми студенти повинні шляхом окреслення відповідних ознак визначити поняття спору у сфері інтелектуальної власності, навести класифікацію таких спорів. Звернути увагу на особливості суб'єктного складу спорів у сфері інтелектуальної власності, окреслити коло об'єктів таких спорів.

Окрім того, магістри повинні дослідити юрисдикційний і неюрисдикційний порядок захисту прав у сфері інтелектуальної власності. Способи захисту прав інтелектуальної власності, при цьому, відокремлюючи загальні способи захисту від спеціальних способів захисту.

Студенти повинні проаналізувати правові прецеденти, що мали місце в історії захисту права інтелектуальної власності. Визначити можливість та необхідність захисту прав інтелектуальної власності в міжнародних судах. Окреслити перспективу адаптації законодавства України у сфері права інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу.

Практичні завдання:

1. Виокреміть спеціальні правові ознаки, які притаманні спорам у сфері права інтелектуальної власності.
2. Складіть розгорнуту схему видів спорів у сфері інтелектуальної власності.
3. Окресліть загальні та спеціально-правові способи захисту прав інтелектуальної власності.
4. Визначіть місце та значення неюрисдикційного порядку захисту прав у сфері інтелектуальної власності.
5. Дослідіть правові прецеденти, що мають місце в історії захисту права інтелектуальної власності.
6. Проаналізуйте можливість та необхідність захисту прав інтелектуальної власності в міжнародних судах.
7. Адаптація законодавства України у сфері права інтелектуальної власності до законодавства Європейського Союзу.

Тестові завдання:

1. Які із зазначених дій не порушують права інтелектуальної власності:
 - A. подарувати куплений CD-диск іншій особі
 - B. передати копію купленого CD-диску іншій особі
 - C. надіслати електронною поштою файл у форматі MP3 іншій особі
2. Інтелектуальні продукти, виготовлені або розповсюджені з порушеннями прав інтелектуальної власності, називають:
 - A. контрабандні
 - B. контрафактні
 - C. копірайтні
3. Яка дія визнаватиметься порушенням патенту:
 - A. використання винаходу за надзвичайних обставин

- В. використання винаходу з науковою метою або в порядку експерименту, якщо це не спрямовано на одержання прибутку
- С. використання винаходу з метою модифікації за умови повідомлення автора
4. Сукупність заходів, спрямованих на запобігання порушенням прав інтелектуальної власності, є:
- А. охороною інтелектуальної власності
- В. захистом інтелектуальної власності
- С. управлінням інтелектуальною власністю
5. Охороною прав інтелектуальної власності займаються:
- А. правоохоронні органи
- В. судові та адміністративні органи
- С. патентні органи
6. Спеціальний порядок захисту прав інтелектуальної власності здійснюється в:
- А. органах служби безпеки
- В. органах внутрішніх справ
- С. органах митної служби
7. Правовласник може вимагати від порушника:
- А. припинення дій, що порушують права власності або створюють загрозу порушення
- В. відшкодування матеріальної та моральної шкоди
- С. вилучення з обігу товарів з неправомірним використанням зазначення походження
8. До компетенції судових органів може бути віднесено розгляд справ про:
- А. авторство на об'єкт промислової власності
- В. встановлення власника патенту
- С. всі відповіді вірні
9. Вид альтернативного врегулювання спорів, здійснюваний із залученням незацікавленого, нейтрального посередника, який допомагає сторонам конфлікту налагодити процес комунікації і проаналізувати ситуацію так, щоб вони самі змогли обрати той варіант рішення, який би задовольняв інтереси усіх учасників конфлікту:
- А. арбітраж
- В. медіація
- С. провайдинг
10. До складу державної системи правових органів в галузі інтелектуальної власності не належить:
- А. Державне підприємство «Інтелзахист»
- В. Всеукраїнська асоціація інтелектуальної власності
- С. Українське агентство з авторських і суміжних прав
11. Головною функцією Інституту інтелектуальної власності і права є:
- А. здійснення експертизи заявок на об'єкти промислової власності
- В. підвищення кваліфікації спеціалістів у сфері інтелектуальної власності
- С. колективне управління правами авторів
12. Державні інспектори з питань інтелектуальної власності здійснюють функцію:
- А. попередження правопорушень у сфері інтелектуальної власності
- В. реєстрації заявок на отримання патентів
- С. колективне управління правами авторів

Задачі:

Задача 1.

Програміст за фахом Мороз розробив комп'ютерну програму для ведення автоматизованого бухгалтерського обліку на підприємствах. Програма була створена за трудовим договором, укладеним гр. Морозом (автором) з приватним підприємством “Альтаір”. Після закінчення роботи над програмою автор передав її роботодавцю, за що той сплатив йому обумовлену договором грошову винагороду. Через деякий час (приблизно півроку) автору програми стало відомо, що приватне підприємство “Альтаір” уклало декілька авторських договорів, згідно з якими право на використання вищевказаної програми було передано іншим підприємствам. Гр. Мороз, вважаючи себе автором програми, звернувся до суду з позовом на приватне підприємство “Алтаір”, в якому прохав суд винести рішення про припинення розповсюдження програми і відшкодування йому завданих збитків. Свої вимоги позивач мотивував тим, що згідно з чинним законодавством саме йому, а не відповідачу, належить авторське право на створену програму та що умовами трудового договору не було передбачено право відповідача на розповсюдження програми. Яке рішення повинен прийняти суд?

Задача 2.

У торгівця аудіокасетами на ринку представником агентства з колективного управління авторськими і суміжними правами було виявлено у продажу примірники не ліцензованих аудіокасет із записами популярних виконавців. Майнові права і інтереси ряду з них агентство представляло на підставі договору із продюсерами і національним Агентством з авторських і суміжних прав. Крім того, виявлено декілька касет з новими піснями Руслани, які ще не вийшли у продаж із студії запису. Як пояснив продавець, цей запис він не продавав, а використовував лише для особистого користування. Зазначені копії зробив у цей день на випадок втрати “дорогого” для нього оригіналу запису. Дайте правову кваліфікацію наведеному. Обґрунтуйте позицію продавця, вкажіть, які юридичні факти входять у предмет доказування по цій справі.

Задача 3.

Радгосп-завод “Бер” без дозволу Чілійського винзаводу — власника знака для товарів і послуг “Вінок Дунаю” — випускав і реалізовував з лютого по квітень 2008 р. вино з аналогічною назвою відповідно до сертифіката відповідності, виданого Закарпатським державним центром стандартизації, метрології і сертифікації (ДЦСМС). Після отримання заявки уповноваженого представника Чілійського винзаводу Закарпатський ДЦСМС припинив дію вказаного сертифіката на випуск і реалізацію заводом “Бер” вина “Вінок Дунаю”. За експертним висновком патентного повіреного використання радгоспзаводом “Бер” знака для товару і послуг (пляшка, етикетка) Чілійського винзаводу на ринку однорідних товарів може ввести споживача в оману стосовно виробника вина. Територіальне відділення Антимонопольного комітету України порушило адміністративне провадження у справі. Як слід кваліфікувати дії радгосп-заводу “Бер”. Яке рішення слід винести у справі? Які можливі способи захисту порушених прав і впливу на порушника?

Задача 4.

Тищенко звернувся в 2004 р. до видавництва “Тетрис” з позовом, у якому просив припинити розповсюдження та вилучити всі примірники опублікованого видавництвом роману “Шлях у небуття”, а також про відшкодування завданої реальної та компенсацію моральної шкоди. Свої вимоги він мотивував тим, що написаний батьком в 1952 р. роман в 1955 р. був опублікований в журналі “Вітчизна” і відтоді не публікувався. Після смерті в

1964 р. батька він успадкував право, яке видавництво проігнорувало. Представник видавництва заперечував позовні вимоги вказав, що строк дії авторського права спадкоємця закінчився в 1980 р. – тобто через 25 років після смерті. Крім того, видавництво почало підготовку до видання роману та випустило в світ першу партію тиражу до вступу Закону України “Про авторське право та суміжні права” в силу і не могло передбачити лібералізації прав спадкоємців. Заслухавши аргументи сторін, суд виніс рішення на користь позивача. Проаналізуйте ситуацію та рішення суду. Підготуйте варіант свого рішення по справі.

Перелік рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Література

1. Бачун О. Досудова підготовка справ щодо захисту прав на об’єкти інтелектуальної власності // Юридичний журнал. 2014. № 1 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=380>
2. Кодинець А. Н. Захист прав інтелектуальної власності в умовах впровадження судової реформи // Підприємництво, господарство і право. 2018. № 3 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/3/3.pdf>
3. Гумега О. Судовий захист прав інтелектуальної власності в Україні як один із принципів цивільного права. // Теорія і практики інтелектуальної власності. 2020. № 6 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.inprojournal.org/wp-content/uploads/2016/11/Gumega-216.pdf>
4. Захист прав інтелектуальної власності в судовому порядку: аналітичний звіт, підготовлений Комітетом з інтелектуальної власності Європейської Бізнес Асоціації. 2015 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.eba.com.ua/files/Lobbying/Judicial_Protection_IPR_Ukr_04_2008.pdf
5. Коротун О. М. Захист прав інтелектуальної власності: сучасний стан розвитку процесуального законодавства. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://pyuv.onua.edu.ua/index.php/pyuv/article/view/329>
6. Гумега О. Захист прав інтелектуальної власності в Україні: пошук шляхів удосконалення. // Теорія і практики інтелектуальної власності. 2019. № 4 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://ndiiv.org.ua/Files2/2014_6/15.pdf
7. Кириченко І. Вирішення судових спорів з питань інтелектуальної власності. Експертне дослідження. // Юридичний журнал. 2014. № 3 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=116>
8. Косенко С. Судовий порядок захисту прав на об’єкти інтелектуальної власності. // Юридичний журнал. 2016. № 4 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2220>

9. Львов Ю.Б. Судовий захист прав інтелектуальної власності: сучасний стан та перспективи. // Право України. 2016. № 11 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://pravoua.com.ua/ua/store/pravoukr/pravo_ukr_11_16/Lvov_B_2016_11/
10. Світличний О. Охорона інтелектуальної власності у світлі судової реформи в Україні. Публічне право. 2017. № 4. С. 88–94.
11. Коваль М. Вищий суд з питань інтелектуальної власності: процес створення триває. Юридична газета. 02.07.2018. № 27–28 (629–630).

**Тема 2. Підвідомчість та підсудність справ щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.
(7 год.)**

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми необхідно дослідити питання підвідомчості розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності, юрисдикційний та неюрисдикційний порядок розгляду таких спорів. Дослідити питання підсудності розгляду судових справ щодо захисту прав інтелектуальної власності, а також, питання підсудності справ у сфері інтелектуальної власності в порядку окремого виду судочинства: цивільне судочинство; господарське судочинство; адміністративне судочинство.

В межах підготовки даної теми студентам необхідно дослідити діяльність вищого Суду з питань інтелектуальної власності, його повноваження та особливості порядку розгляду справ щодо захисту прав інтелектуальної власності у такому суді.

Практичні завдання:

1. Складіть позовну заяву про визнання лі авторського права на художній твір.
2. Дослідіть питання створення та особливостей діяльності Вищого Суду з питань інтелектуальної власності.
3. Зобразіть схематично підвідомчість та підсудність справ щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.

Задачі:

Задача 1.

19 червня 1999 г. колишній голова ПАТ “Пивзавод Іванівський” Т. і начальник виробничої лабораторії М. через ПАТ “Патентно-інноваційний центр” подали заявку на винахід – настоянку солодку “Пикантна горобина на коньяку” і заявку на винахід “Слива на коньяку”, що були розроблені головним технологом ПАТ “Аромат” Ч. разом із К. і Т. Вказані рецептури були розроблені в ПАТ “Аромат” в 2007 г. і зареєстровані в Державному комітеті харчової промисловості України: “Пикантна горобина на коньяку” 3 грудня 2007 р., а “Слива на коньяку” 2 грудня 2007 р. Вони були виконані на основі замовлення ПАТ “Пивзавод Іванівський”. Розробниками в матеріалах був вказаний “Пивзавод Іванівський”, — відповідно до укладеного договору патентоволодільцем повинен бути замовник. Колишній голова ПАТ “Пивзавод Іванівський” виступав представником замовника розробок і підписував технологічні карти та рецептури як посадова особа. Заступник директора ТзОВ “Аспект” Т. здійснювала фінансування проведення робіт. Яке рішення повинен винести суд в разі звернення з позовом ?

Задача 2.

Продюсерський центр “Супер-нова” звернувся з позовами про захист авторських прав до

ряду студій звукозапису та продавців аудіокасет із записами популярних шлягерів. У них вказувалось, що вказаними суб'єктами без дозволу позивача відтворюються та продаються копії створених у центрі записів. Внаслідок неякісного піратського перезапису порушується ділова репутація центру. В позовах вимагалось відшкодувати заподіяну шкоду в розмірі 300 000 гривнів солідарне, вилучити та знищити всю контрафактну продукцію, компенсувати заподіяну моральну шкоду та припинити діяльність відповідачів, Яке рішення повинен винести суд? Чи правомірні вимоги позивача?

Задача 3.

Багрій, як правонаступниця авторських прав свого батька відомого письменника, подала позов до спільного підприємства “Флора” про незаконне використання її права інтелектуальної власності, що виразилось у виданні СП книги батька 100 тис. примірників. В процесі підготовки справи до слухання було встановлено, що за своє життя її батько передав рукопис засновнику СП для ознайомлення і між ними велась підготовка проекту виключної ліцензійної угоди, але смерть автора перешкодила її укладенню. За заповітом автор передав усі свої права дочці, яка після вступу в права спадкоємниці їх уступила Московському видавництву “Максим”. Відповідач також пояснив, що в період підготовки договору на підставі попередньої домовленості переказав на рахунок автора обумовлену частину авторської винагороди і представив копію відповідного платіжного документа. Позивачка наполягала на тому, що договір її батьком не був підписаний і про одержання ним сум за платіжним документом їй нічого не відомо. Якому суду підсудна дана справа? Яке рішення повинен винести суд?

Перелік рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Література

1. Остапчук В. Останні зміни в режимі захисту прав інтелектуальної власності // Юридичний журнал. 2014. № 10 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1412>
2. Ніколаєнко А. Штучна підвідомчість в інтелектуальних спорах // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/shtuchna-pidvidomchist-v-intelektualnih-sporah.html>
3. Худенко О. Проблеми судового розгляду справ щодо прав інтелектуальної власності до початку роботи Вищого суду з питань інтелектуальної власності // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://radako.com.ua/news/problemi-sudovogo-rozglyadu-sprav-shchodo-prav-intelektualnoyi-vlasnosti-do-pochatku-roboti>

4. Мудрицька К. О. Особливості вирішення спорів про порушення прав інтелектуальної власності на сайтах в мережі Інтернет. Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

16

Дисертація на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 «Право». Національний університет «Одеська юридична академія», Одеса, 2021.

5. Правове забезпечення сфери інтелектуальної власності в Україні в контексті Європейської інтеграції: Прохоров-Лукін Г., Кириченко І. Судова експертиза як невід’ємна складова ефективного захисту прав інтелектуальної власності // Юридичний журнал. 2018. № 2 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=1585>

Тема 3. Докази та доказування у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.

(7 год.)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми слід дослідити питання доказів та доказування у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності. Визначити види доказів у таких справах. Дослідити питання належності та допустимості доказів, достовірності та достатності доказів. Окреслити предмет доказування та встановити обов’язок доказування.

Окрему увагу потрібно приділити питанням щодо особливостей доказування у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності по відношенні до різних об’єктів інтелектуальної власності, зокрема, щодо захисту авторських та суміжних прав; у справах щодо захисту прав на об’єкти промислової власності; засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту.

В процесі вивчення даної теми студентам необхідно проаналізувати матеріали судової практики, зокрема види доказів, які використовувалися сторонами в процесі судового розгляду справ, відповідність вимогам, які ставляться до доказів, що подаються та передбачені цивільним процесуальним законодавством України.

Практичні завдання:

1. Дослідіть питання подачі доказів у справах в сфері прав інтелектуальної власності до судового розгляду справи.
2. Особливості процесу доказування під час судового розгляду справ про порушення авторського права.
3. Складіть проект експертного висновку за результатами проведення судової експертизи з питання про те, чи може частина літературного письмового твору (в тому числі й оригінальна назва твору) використовуватися самостійно або чи є твір похідним.

Задачі:

Задача 1.

Краснова звернулася до видавництва “Юридична практика” з позовом, в якому просила стягнути з нього авторську винагороду та відшкодувати заподіяну моральну шкоду. В позові вона вказала, що у виданому CD-ROM дипломні, курсові роботи і реферати без її відома була вміщена написана нею дипломна робота. Як доказ вона представила дискету із записом своєї роботи. Як потім було встановлено, запис роботи на дискету був зроблений за рік до випуску у продаж згаданого диску. Витік інформації з її домашнього персонального комп’ютера виключався. Копію дискети із записом дипломної роботи на вимогу вищого навчального

закладу, у якому вона навчалась, позивачка додала до матеріалів самої дипломної роботи. Як слід вирішити справу? Які факти мають значення для її вирішення?

17

Задача 2.

У торгівця аудіокасетами на ринку представником агентства з колективного управління авторськими і суміжними правами було виявлено у продажу примірники не ліцензованих аудіокасет із записами популярних виконавців. Майнові права і інтереси ряду з них агентство представляло на підставі договору із продюсерами і національним Агентством з авторських і суміжних прав. Крім того, виявлено декілька касет з новими піснями Руслани, які ще не вийшли у продаж із 45 студії запису. Як пояснив продавець, цей запис він не продавав, а використовував лише для особистого користування. Зазначені копії зробив у цей день на випадок втрати “дорогого” для нього оригіналу запису. Дайте правову кваліфікацію наведеному. Обґрунтуйте позицію продавця, вкажіть, які юридичні факти входять у предмет доказування по цій справі.

Задача 3.

19 червня 2009 р. колишній голова ПАТ “Пивзавод Іванівський” Т. і начальник виробничої лабораторії М. через ПАТ “Патентно-інноваційний центр” подали заявку на винахід — настойку солодку “Пикантна горобина на коньяку” і заявку на винахід «Слива на коньяку», що були розроблені головним технологом ПАТ “Аромат” Ч. разом із К. і Т. Вказані рецептури були розроблені в ПАТ “Аромат” в 2007 р. і зареєстровані в Державному комітеті харчової промисловості України: “Пикантна горобина на коньяку” 3 грудня 2007 р., а “Слива на коньяку” 2 грудня 2007 р. Вони були виконані на основі замовлення ПАТ “Пивзавод Іванівський”. Розробниками в матеріалах був вказаний “Пивзавод Іванівський”, — відповідно до укладеного договору патентоволодільцем повинен бути замовник. Колишній голова ПАТ “Пивзавод Іванівський” виступав представником замовника розробок і підписував технологічні карти та рецептури як посадова особа. Заступник директора ТЗОВ “Аспект” Т. здійснювала фінансування проведення робіт. Яке рішення повинен винести суд в разі звернення з позовом ?

Перелік рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Література

1. Огляд практики Верховного Суду у справах щодо захисту прав інтелектуальної власності (окремі питання). // [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://supreme.court.gov.ua/userfiles/media/new_folder_for_uploads/supreme/intel_vlasnist_27_05_2021.pdf
2. Жуков В. Забезпечення доказів, пов’язаних із захистом прав інтелектуальної власності // Українське Комерційне Право. 2021. № 1. с.141-149. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://konovalenko.zp.ua/wp-content/uploads/2010/12/jukov-2.pdf>

3. Захист прав інтелектуальної власності в судовому порядку: аналітичний звіт, підготовлений Комітетом з інтелектуальної власності Європейської Бізнес Асоціації.

18

2018 // [Електронний ресурс]. Режим доступу:

http://www.eba.com.ua/files/Lobbying/Judicial_Protection_IPR_Ukr_04_2008.pdf

4. Іванюта Н.В. Забезпечення позову в господарському судочинстві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юридичних наук: спец. 12.00.04 «господарське право, господарсько-процесуальне право» / Н.В.Іванюта. Донецьк. 2012. 20с.
5. Тарасенко Л.Л. Докази і доказування у спорах щодо захисту авторських прав /Л.Л.Тарасенко // Адвокат. 2014. № 10. С.21-26. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://yurholding.com/news/78-dokazi-dokazuvannya-u-sporah-schodo-zahisavtorskihprav.html>
6. Фурса С., Цюра Т. Докази і доказування у цивільному процесі: Науково-практичний посібник (Серія: Процесуальні науки). К.: Видавець Фурса С.Я.; КНТ, 2019.

Тема 4. Забезпечення доказів та забезпечення позову у судах у справах щодо розгляду спорів у сфері інтелектуальної власності.

(7 год.)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми магістрам необхідно визначити поняття, мету та види запобіжних заходів при розгляді спорів у сфері інтелектуальної власності. Особливості вжиття запобіжних заходів в господарському та цивільному судочинстві у спорах щодо захисту прав інтелектуальної власності. Підстави припинення запобіжних заходів у спорах щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Поняття, мета та види заходів забезпечення позову при розгляді спорів у сфері інтелектуальної власності. Особливості забезпечення позову в цивільному та господарському судочинстві у спорах щодо захисту прав інтелектуальної власності.

Практичні завдання:

1. Проаналізуйте ухвалу апеляційного суду Запорізької області про скасування ухвали суду першої інстанції про забезпечення позову, режим доступу <http://reyestr.court.gov.ua/Review/36439042>. Висловіть свою думку щодо наявності чи відсутності підстав для постановлення ухвали про забезпечення позову.

Що означає, що види забезпечення позову мають бути співмірними із заявленими позивачем вимогами? Проаналізуйте позицію, що висловлена судом у даній справі, щодо того, що співмірність, зокрема, полягає у тому, щоб засіб забезпечення відповідав предмету позову.

2. Проаналізуйте ст.ст.66, 67 ГПК України. Чи можливе постановлення ухвали про забезпечення позову в господарському судочинстві (у спорах про захист права інтелектуальної власності) до відкриття провадження по справі? Див. п.54 Постанови Пленуму Вищого господарського суду України від 17.10.2012 № 12 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності», Постанову Пленуму Вищого господарського суду України від 26.12.2011 N 16 «Про деякі питання практики застосування заходів до забезпечення позову».

Ознайомтесь зч.4 ст.151 ЦПК України. Визначте умови постановлення ухвали про

забезпечення позову в цивільному судочинстві у спорах про захист права інтелектуальної власності до подання позову.

3. Порівняйте правову природу таких правових інститутів як «запобіжні заходи» (Розділ V-1

19

ГПК України), «забезпечення доказів» (ст.ст.133-135 ЦПК України) і «забезпечення позову» (ст.ст.151-155 ЦПК України, ст.ст. 66-68 ГПК України). Визначте сферу застосування вказаних правових інститутів під час розгляду спорів щодо прав інтелектуальної власності.

4. Проаналізуйте положення статті 53 Закону України «Про авторське право та суміжні права». Порівняйте цю норму з положеннями щодо забезпечення позову, що передбачені ЦПК. Чи є розбіжності між ст. 53 Закону України «Про авторське право та суміжні права» та відповідними статтями ЦПК щодо забезпечення позову.

Перелік рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Література

1. Беліков О. Забезпечення позову в цивільному судочинстві // Юридичний журнал. 2017. № 3 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2610>
2. Жуков В. Забезпечення доказів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності // Українське Комерційне Право. 2021. № 1. с.141-149. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://konovalenko.zp.ua/wp-content/uploads/2010/12/jukov-2.pdf>
3. Захист прав інтелектуальної власності в судовому порядку: аналітичний звіт, підготовлений Комітетом з інтелектуальної власності Європейської Бізнес Асоціації. 2018 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.eba.com.ua/files/Lobbying/Judicial_Protection_IPR_Ukr_04_2008.pdf
4. Іванюта Н.В. Забезпечення позову в господарському судочинстві: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юридичних наук: спец. 12.00.04 «господарське право, господарсько-процесуальне право» / Н.В.Іванюта. Донецьк. 2012. 20с.
5. Тарасенко Л.Л. Докази і доказування у спорах щодо захисту авторських прав /Л.Л.Тарасенко // Адвокат. 2014. № 10. С.21-26. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://yurholding.com/news/78-dokazi-dokazuvannya-u-sporah-schodo-zahisavtorskihprav.html>
6. Фурса С., Цюра Т. Докази і доказування у цивільному процесі: Науково-практичний посібник (Серія: Процесуальні науки). К.: Видавець Фурса С.Я.; КНТ, 2019.
7. Штефан О. Дещо до питання про заходи збереження доказів по справах, що виникають із спірних правовідносин у сфері інтелектуальної власності // Теорія і практика інтелектуальної власності .2016. № 4. С.3-10. // [Електронний ресурс]. Режим доступу:

**Тема 5. Судовий захист авторських та суміжних прав.
(7 год.)**

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми магістрам необхідно окреслити особливості захисту авторських та суміжних прав. Дослідити питання пов'язане з процедурою подачі позову щодо захисту авторських та суміжних прав, правильністю визначення предмету позовних вимог, підстав подання позову. З'ясувати питання пов'язане з формою позовної заяви та правильністю її оформлення відповідно до вимог чинного законодавства України.

Студентам необхідно вивчити особливості досудового розгляду даної категорії справ. Визначити питання пов'язане із способами захисту авторських та суміжних прав, суб'єктивним складом процесуальних правовідносин у таких справах.

Особливу увагу звернути на судовому розгляді справ пов'язаних із захистом авторських та суміжних прав, а також, питання оскарження рішень судів у справах щодо захисту авторських та суміжних прав та порядок такого оскарження.

Практичні завдання:

1. Складіть проект ухвали суду про передання справи щодо захисту авторських прав до іншого суду (в порядку підвідомчості та підсудності справи)
2. Складіть позовну заяву про захист права автора на науковий твір.
3. Складіть рішення суду про визнання авторського договору недійсним чи неукладеним (за результатами аналізу судової практики в даній категорії справ).

Задачі:

Задача 1.

Групі студентів було доручено підготувати презентацію юридичного факультету. При підготовці до роботи було вирішено написати і виконати пісню, присвячену юрфаку. Сергій написав вірші. Віктор, який має музичну освіту по класу фортепіано, написав музику. На урочистому заході пісня була виконана Вікторією. Даний твір справило враження на керівництво факультету, в результаті було прийнято рішення вважати дане виконання офіційним гімном юридичного факультету.

Який об'єкт інтелектуальних прав виник в результаті даної роботи?

У кого і які права виникли відносно такого об'єкта?

Задача 2.

Громадянин Петров працює в театрі режисером. Відповідно до плану діяльності театру він поставив виставу за романом відомого російського автора.

Якими правами володіє Петров і автор роману?

Задача 3.

Управління Північною залізницею доручило групі працівників підготувати до видання Розклад руху приміських потягів з вокзалів м. Києва. Укладач розкладу руху потягів Руденко звернулася до юриста за консультацією, чи можна вважати підготовлений до видання Розклад об'єктом авторського права. Одночасно її цікавило, чи розповсюджується авторське

право на підготовлену нею невелику брошуру, в якій викладаються основні права та обов'язки пасажирів, які користуються приміським транспортом.

Які роз'яснення повинні бути надані з цих питань?

Які вимоги пред'являються законодавством до об'єкта авторського права?

Задача 4.

Декілька авторів створили малюнки, які згодом було використано ТОВ "Ліра" при виробництві чайних сервізів. Автори вимагали від ТОВ "Ліра" укладення договору на використання їх малюнків, посилаючись на те, що на всі твори, зокрема й виконані в порядку службового завдання, авторське право належить самим авторам.

ТОВ "Ліра" відмовилося задовольнити таку вимогу, оскільки в трудовому договорі зазначено, що право на використання всіх творчих результатів інтелектуальної власності працівників належить саме підприємству. Більше того, товариство вважає, що створено промислові зразки, а не твори, що охороняються авторським правом.

Вирішити спір.

Задача 5.

Радіостанція "Лотос" у рубриці "Останні новини науки та техніки" передала в ефір опубліковану в журналі статтю Іванова М. "Результати дослідження дна континентального шельфу України". Іванов М. поставив до радіостанції вимогу про сплату винагороди. Її було відхилено, керуючись тим, що згідно з авторським законодавством усі опубліковані наукові статті можуть транслюватися в ефірі без згоди автора та без сплати йому винагороди.

В яких випадках чинне законодавство в сфері авторського права допускає використання творів науки без згоди автора та сплати йому винагороди?

Задача 6.

Магазин "Деврож" у рекламі (тривалістю в 30 секунд) себе та своєї продукції на телебаченні та радіомовленні для музичного супроводу реклами використовував частини сучасних популярних творів. Автор одного з них вирішив, що рекламодавець порушує його авторські права та звернувся за роз'ясненнями до юриста.

Які роз'яснення може отримати автор музичного твору?

Задача 7.

Петренко звернулася до суду з позовом до Червоненко про захист її права на курсову роботу. В процесі розгляду справи суд виявив тотожність обох курсових робіт, які при перевірці були повернені викладачем на повторне виконання як такі, що не мають самостійного характеру і є плагіатом. Курсова робота позивачки надійшла поштою в деканат 10.10.10 року з Львівської області, а на перевірку була представлена 16 жовтня цього ж року. Курсова робота Червоненко – жителя Харкова, подана 15.10.10 року і надійшла на кафедру 17 жовтня. Цього ж дня обидві роботи були передані на перевірку та рецензування. Відповідач стверджував, що роботу він писав із навчального посібника, це стверджувала і позивачка.

Суддя призначив літературну експертизу, яка дала висновок, що обидві роботи списані з одного навчального посібника і виконані незалежно одна від одної. В роботі є незначні тотожні відхилення від тексту першоджерела.

Визначить, що в даному випадку є об'єктом авторського права?

Чи виникає авторське право на курсову роботу?

Перелік рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Література

1. Коноваленко В. Компенсація за порушення авторського права і суміжних прав. Чи є світло в кінці тунелю? // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://yur-gazeta.com/publications/practice/zahist-intelektualnoyi-vlasnosti-avtorske-pravo/kompensaciya-za-porushennya-avtorskogo-prava-i-sumizhnih-prav-chi-e-svitlo-v-kinci-tunelyu.html>
2. Гандзюк Ю., Власов М. Особливості авторського збору (відрахувань) з виробників та імпортерів обладнання і матеріальних носіїв: європейський досвід // Інтелектуальна власність. 2014. № 12.
3. Калениченко П. А. Проблеми охорони авторського і суміжних прав у мережі інтернет // Часопис Київського університету права. Київ. 2019. № 2. С.192-199.
4. Кетрарь А.А. Правові проблеми захисту авторських та суміжних прав від піратства в мережі інтернет // Часопис цивілістики. Одеса. 2014. Випуск 14. С.141-145.
5. Люка А. Уніфікація режиму охорони авторського права і суміжних прав у рамках Європейського Союзу / А. Люка // Авторське право і суміжні права. Європейський досвід. К.: Видавничий Дім «Ін Юре», 2021. С. 6-15.
6. Петренко П. Роль суду ЄС у правовому регулюванні захисту авторського права і суміжних прав у європейському союзі. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
<http://www.spilnota.org.ua/ua/article/id-1112/>
7. Рудник Т.В. Відповідальність за порушення авторського права // Часопис Київського університету права. Київ. 2020. № 2. С.248-251.
8. Сенік С.В., Лемик Р.Я. Цивільне процесуальне право: навч. посібник / С.В.Сенік, Р.Я.Лемик. Львів: Видавничий центр ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 424 с.

Тема 6. Особливості судового захисту прав інтелектуальної власності, що пов'язані із захистом таких прав на правові засоби індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг (торговельних марок, комерційних найменувань, географічних зазначень. (7 год.)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми магістрам необхідно знати умови надання правової охорони засобам індивідуалізації учасників цивільного обороту, товарів і послуг.

Подання позову щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування, географічні зазначення. Форма і зміст позовної заяви. Предмет та підстави позову. Способи захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування,

23

географічні зазначення. Види позовів у справах щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування, географічні зазначення.

Суб'єктний склад процесуальних правовідносин у справах щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування, географічні зазначення. Підвідомчість та підсудність у цій категорії справ.

Предмет доказування, засоби доказування у справах щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування, географічні зазначення. Обов'язок доказування вимог та заперечень сторін.

Особливості судового розгляду спорів щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування, географічні зазначення. Особливості оскарження рішень судів у справах щодо захисту прав на знаки для товарів і послуг, комерційні найменування, географічні зазначення.

Практичні завдання:

1. Проаналізуйте порядок реєстрації права інтелектуальної власності на комерційне найменування.
2. Складіть проект рішення про визнання Свідоцтва за торговельну марку недійсним.
3. Проаналізуйте предмет доказування у справах про захист прав на знаки для товарів і послуг. Визначте засоби доказування у цій категорії справ. Назвіть випадки, коли висновок експерта є визначальним засобом доказування.

Задачі:

Задача 1.

Громадянин Іванов, який проживає в місті Київ, захопившись вивченням традицій чаювання і сортів чаю, розробив свою суміш чайного напою. Вирішивши продати рецепт свого чаю українській компанії ПАТ «Чайкофепром», він побажав, щоб даний чай продавався під товарним знаком, зареєстрованим на його ім'я. З цією метою він вирішив подати заявку до Українського інституту промислової власності про реєстрацію на своє ім'я словесного товарного знака, що складається зі словосполучення «Біт Бен» (великими літерами), під яким дрібним шрифтом вказується: «Лондон-Київ». Таке рішення пояснювалося тим, що при розробці свого рецепта чаю він використовував книги англійських авторів за рецептурою чаїв. Фоном для зазначеного товарного знака Іванов вирішив заявити поєднання прапорів України і Великобританії.

Чи зареєструє Українського інституту промислової власності такий товарний знак? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 2.

ПАТ «Техніка» вирішило розпочати виробництво нового кавника, що забезпечує досить тривалий час високу температуру звареної кави. З цією метою товариство подало заяву на реєстрацію товарного знака «Термос LUX». Укрпатент відмовив в реєстрації товарного знака у зв'язку з тим, що Укрпатентом вже зареєстрований товарний знак «Термос VI P» по класу, з яким заявляється товарний знак був схожий до ступеня змішування. Не погодившись з

24

рішенням Роспатенту, товариство звернулося до арбітражного суду.

Яке рішення має винести суд?

Задача 3.

ТОВ «Національна компанія харчової торгівлі» розробило проект створення мережі кафе швидкого харчування (фаст фуд). З цією метою нею був зареєстрований словесний товарний знак «Їсти подано». Дізнавшись про це, письменник Сидоров звернувся до суду з позовом про оскарження реєстрації такого товарного знака, оскільки він повністю відтворює назву його комедійної п'єси «Їсти подано», видану рік тому тиражем 10 тис. примірників видавництвом «Книжковий бум». П'єса була поставлена одним з київських театрів і користувалася великим успіхом у публіки. В ході розгляду спору Сидоров заявив, що готовий видати дозвіл на використання назви своєї п'єси за 1 млн. дол. США.

Як вирішити спір?

Задача 4.

Група громадян-споживачів звернулася до суду з заявою про визнання недійсною реєстрації знака обслуговування «Велика подорож» відносно туристичних послуг. На думку заявників, спірний знак носить описовий характер (вказує на вид послуг, що надаються) і не здатний індивідуалізувати діяльність конкретного туроператора. Володар свідоцтва на знак обслуговування (правовласник) представив наступні заперечення. По-перше, акт державної реєстрації знака обслуговування за своєю юридичною природою є ненормативним актом державного органу і може бути оскаржений тільки зацікавленими особами. По-друге, вираз «велика подорож» має оригінальну семантику і може сприйматися не тільки як «тривале або навколосвітню подорож», а й, наприклад, як «престижна подорож для віп-персон», що доводить не лише описовість, а «фантазійність» знака обслуговування. Правовласник представив суду результати соціологічних опитувань, згідно з якими до моменту реєстрації знака у визначеній категорії споживачів вираз «велику подорож» асоціювалось з послугами конкретного туристичного агентства.

Вирішить справу.

Задача 5.

Виробник (ПАТ) мінеральних вод «Кришталеве дзеркало» видобуває та розливає мінеральну воду, яка надходить до торговельної мережі. ПАТ має відповідні документи на видобуток, зареєстровану торговельну марку «Кришталеве дзеркало», що збігається з назвою географічного місця, де знаходиться скважина. Проте з технічних причин виробник не може повністю відкачувати необхідну кількість мінеральної води. Тому кілька ТОВ у встановленому законодавством порядку отримали дозвіл на довідкачування мінеральної води із скважини і почали її продавати, а на пляшках вказували назву «Кришталеве дзеркало» (за місцем видобутку).

Чи порушують своїми діями ТОВ права ПАТ? Яким чином повинні бути врегульовані

відносини між ПАТ та ТОВ?

Задача 6.

В інтересах групи грузинських підприємців Антимонопольна служба Грузії звернулася до Антимонопольного комітету України із заявою, в якій вказала, що підприємці Грузії

25

мають право на використання назви місця походження товару «Боржомі» при виробництві і реалізації мінеральної води із назвою «Боржомі».

Проведеними перевітками було встановлено, що декілька підприємств України без дозволу власника ліцензії чи уповноважених ними осіб для маркування своєї продукції – штучної мінеральної води – використовували на етикетках назву «Боржомі». Ці підприємства тут же давали порівняльні характеристики виробленої ними води і води із водами з Боржомських джерел.

Як слід кваліфікувати дану ситуацію? Чи є порушення у діях українських виробників штучної мінеральної води? Яке і хто повинен винести рішення по даному випадку.

Задача 7.

В територіальне відділення Антимонопольного комітету України надійшла заява від ТОВ «Айсберг» про неправомірне використання його фірмової назви приватним підприємством «Айсберг» (ПП «Айсберг»).

Як було встановлено, ТОВ «Айсберг» отримало свою назву в момент його державної реєстрації як суб'єкта підприємництва 30 грудня 2004 року і спеціалізується на роздрібній торгівлі продовольчими товарами дитячого асортименту.

ПП «Айсберг» зареєстроване як суб'єкт підприємництва 27 січня 2007 року і спеціалізується на комісійній торгівлі непродовольчими товарами дитячого асортименту. Його власник до реєстрації був працівником ТОВ «Айсберг» і при реєстрації добре знав про існування однойменного підприємства та його спеціалізацію.

Як слід кваліфікувати дану ситуацію? Чи є порушення в діях власника ПП «Айсберг»?

Яке і хто повинен винести рішення в даній справі?

Задача 8.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Ніка» звернулось до господарського суду з позовом до Державного департаменту інтелектуальної власності, третя особа — Товариство з обмеженою відповідальністю «Обрій», про визнання свідоцтва України № 004 на знак для товарів і послуг недійсним повністю. 01.03.1998 р. позивач подав заявку № 0022 на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг «марка». 01.07.1998 р. ТОВ «Обрій» подало заявку № 0033 на видачу свідоцтва України на знак для товарів і послуг «Марка». 01.12.1999 р. знак позивача за заявкою № 0022 було зареєстровано і видано свідоцтво України № 145. Рішенням господарського суду від 01.10.2000 р. свідоцтво України № 145 на знак «Марка» з пріоритетом від 01.03.1998, власником якого є позивач, визнано недійсним повністю. Постановою апеляційного господарського суду від 01.02.2001 р. рішення господарського суду залишено без змін. Згідно з прийнятим рішенням відповідач вніс до Держреєстру відомості щодо визнання недійсним повністю свідоцтва № 145, про що здійснив відповідну публікацію. Постановою Вищого господарського суду України від 01.02.2002 р. ухвалу апеляційного господарського суду і рішення господарського суду скасовано, позов про визнання недійсним повністю свідоцтва України № 145 залишено без задоволення.

Розв'яжіть спір.

Перелік рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

26

3. Цивільний процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Література

1. Владимірова Н. Судова практика в справах про визнання свідоцтва на знак для товарів і послуг недійсним як спосіб захисту прав на торговельну марку // Інтелектуальна власність. 2014. № 1.
2. Захист прав інтелектуальної власності в судовому порядку: аналітичний звіт, підготовлений Комітетом з інтелектуальної власності Європейської Бізнес Асоціації. 2018. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.eba.com.ua/files/Lobbying/Judicial_Protection_IPR_Ukr_04_2008.pdf
3. Марушева О. Форми захисту прав на торговельну марку // Влада. Людина. Закон. 2016. № 2(113). С.51-54. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://vlz.in.ua/uploads/File/pdf/St/2013-s/2013-2s/Maruheva.pdf>
4. Прудкий О. Захист прав на використання торговельних марок в інтернеті: судова практика // ЮРИСТ&ЗАКОН. 2014. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.lcfgroup.com.ua/news/publications/1675/>
5. Романадзе Л.Д. Захист прав на торговельні марки у міжнародному приватному праві: автореф. дис... канд. юрид. наук: 12.00.03 / Л.Д. Романадзе ; Одес. нац. юрид. акад. О., 2018. 18 с.

Тема 7. Судовий захист прав інтелектуальної власності на об'єкти промислової власності (винаходи, корисні моделі, промислові зразки).

(7 год.)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки до семінарського заняття магістрам потрібно окреслити умови надання правової охорони об'єктам промислової власності (винахід, корисна модель, промисловий зразок). Дослідити порядок подання позову щодо захисту прав на об'єкти промислової власності, розкрити досудовий та судовий порядок розгляду зазначеної категорії справ.

Окрім того, вивчити питання підвідомчості та підсудності у даній категорії справ.

В сучасних умовах розвитку ринкової економіки дослідити особливості розгляду спорів щодо захисту прав інтелектуальної власності у відносинах економічної конкуренції.

Магістрам необхідно навчитися складати відповідні процесуальні документи у справ щодо захисту прав інтелектуальної власності на об'єкти права промислової власності.

Практичні завдання:

1. Вкажіть повну вартість правової охорони об'єктів патентного права (від плати за подання заявки до збору за підтримку правової охорони за останній рік чинності патенту). Розкрийте зміст питання оформлення прав на об'єкти промислової власності.
2. Складіть позовну заяву про визнання патенту на корисну модель недійсним.
3. Дослідіть особливості припинення правової охорони об'єктів промислової власності.
4. Складіть проект висновку експерта на підтвердження винаходу як доказу в судовому процесі.

27

Задачі:

Задача 1.

Швейне підприємство “Zimaletto” підготувало літню колекцію одягу на конкурс та вирішило отримати охоронні документи на оригінальні елементи одягу, які втілились як у його зовнішньому вигляді, так і в технології крою.

Який правовий режим охорони на свої екземпляри одягу може отримати швейне підприємство “Zimaletto” та які охоронні документи?

Задача 2.

Громадянин К. зробив тюнінг своєї машини, серед елементів якого було відтворення на бампері та дверцятах автомобіля картини художника Васько. Якось, гуляючи вулицями міста, художник побачив автомобіль громадянина К. і вирішив, що його права порушено, а тому звернувся за консультацією до юриста.

Які роз'яснення може отримати художник?

Задача 3.

Місцевий конструктор-самоучка Вайцех В., облаштовуючи свою кухню, змінив зовнішні панелі холодильника “Дніпро”, чим зробив його самобутнім (індивідуальним). З часом його фото з'явилося в журналі “Домашній затишок” із статтею про те, як гарно можуть виглядати серійні речі за незначних змін. Власник підприємства-виробника холодильника “Дніпро”, побачивши статтю в журналі, вирішив, що Вайцех В. порушив його права як власника авторського свідоцтва на промисловий зразок та звернувся за роз'ясненнями до юриста.

Які роз'яснення може отримати власник підприємства-виробника холодильника “Дніпро”?

Задача 4.

Двоє співробітників заводу побутових приладів інженер-технолог і майстер розробили та застосували на виробництві засіб виготовлення ножниць. Впродовж п'яти місяців застосування цього засобу була виявлена його висока ефективність. Автори розробки запропонували запатентувати розробку як винахід, але, не одержавши відповіді протягом двох місяців, подали заявку від власного імені. Причому з метою прискорення набуття виключних прав на створений ними засіб вони вирішили запатентувати його як корисну модель, посилаючись на порушення заявниками чинного законодавства.

Чи є вірним рішення, прийняте за заявою?

Якщо заявниками допущені порушення, назвіть їх та вкажіть, чи збереглася можливість їх усунення?

Задача 5.

Троє конструкторів-винахідників створили корисну модель «Пристрій для демонтажу шин» і одержали патент. Співвласники патенту на цю модель одержали пропозицію від акціонерного товариства про продаж патенту. Двоє з трьох співвласників висловили бажання

продати свідоцтво на умовах, запропонованих акціонерним товариством, але третій співвласник проти цього заперечував, доводячи, що вони самі повинні вдосконалити модель і одержати патент на винахід, який пізніше може бути реалізований з більшою вигодою. Оскільки досягти домовленості не вдалося, власники патенту звернулися за консультацією до юриста.

Яке роз'яснення повинно бути надане винахідникам?

28

Які способи передачі патентних прав на використання запатентованих розробок передбачає чинне законодавство України?

Чи може корисна модель бути одночасно запатентована як винахід?

Задача 6.

Патентне відомство отримало дві заявки. Заявнику пізніше поданої заявки було видано патент на корисну модель «Електронний кодовий замок». Щодо раніше поданої заявки на одержання патенту на винахід «кодовий замок з ємнісною пам'яттю» рішення ще не було прийняте. Автори раніше поданої заявки вважають, що технічне вирішення, подане у формулі корисної моделі, на яку вже видано патент, не нове, тому що повторює сукупність суттєвих ознак їх заявки. Відмінність полягає лише в назві окремих елементів, а не їх сукупність. Тому автори звернулись до патентного повіреного з проханням надати їм допомогу у підготовці заперечення. Власник патенту на корисну модель, дізнавшись про підготовку опротестування виданого йому свідоцтва, в листі до авторів раніше поданої заявки повідомив, що він працював над винаходом самостійно і зі змістом їхньої заявки не був ознайомлений, тому його патент не підлягає анулюванню. Крім того, тотожність запропонованих рішень виключена тому, що він подав заявку на корисну модель, а не на винахід.

В якому порядку можуть бути визнані недійсними видані патенти і яке рішення може бути прийняте в цьому випадку, зокрема при встановленні тотожності обох рішень?

Перелік рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Література

1. Кодинець А. Н. Захист прав інтелектуальної власності в умовах впровадження судової реформи // Підприємництво, господарство і право. 2018. № 3 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/3/3.pdf>
2. Гуля С.Л., Охромєєв Ю.Г. Проблемні питання під час проведення судової експертизи зі встановлення новизни корисної моделі // [Електронний ресурс]. Режим доступу:

http://intellect.org.ua/sites/default/files/ohromeev_gulyastattya_se_pri_vstanovlenni_novizni_korisnoi_modeli.pdf

3. Давид Л.Л. Проблеми вдосконалення судового захисту суб'єктивних цивільних прав на промисловий зразок // Порівняльно-аналітичне право. 2013. № 3-1. С.120-122 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.pap.in.ua/3-1_2013/3/Davyd%20L.L..pdf

29

4. Коваль А. Деякі особливості судових справ про визнання недійсними патентів на промислові зразки. // Юридичний журнал. 2016. № 9 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2402>
5. Тарасенко Л.Л. Вирішення спорів щодо порушення патентних прав // Л.Л.Тарасенко. / Часопис Київського університету права. 2016. № 2 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://kul.kiev.ua/doc/CHAS16_2.pdf

Тема 8. Особливості судового захисту прав інтелектуальної власності на нетрадиційні об'єкти прав інтелектуальної власності (селекційні досягнення, наукові відкриття, ТІМ, раціоналізаторські пропозиції, комерційні таємниці).

(7 год.)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки до семінарського заняття магістрам потрібно окреслити умови надання правової охорони нетрадиційним об'єктам інтелектуальної власності. Дослідити порядок подання позову щодо захисту прав на відповідні об'єкти, визначити форму позову та його зміст. Окреслити предмет та підстави даних позовних вимог, а також, види позовів, які можуть бути у справах щодо захисту прав на нетрадиційні об'єкти промислової власності.

Студентам необхідно розкрити судовий порядок розгляду зазначеної категорії справ. Важливим є вивчення студентами питання щодо оскарження рішень судів у справах щодо захисту прав на нетрадиційні об'єкти інтелектуальної власності.

З метою грамотного оформлення позовної заяви та підготовки доказів важливим є дослідження підвідомчості та підсудності у даній категорії справ, що, також, потрібно розглянути магістрам при підготовці до семінарського заняття.

Практичні завдання:

1. Проаналізуйте підстави визнання недійсним Патенту на селекційне досягнення (сорт рослин). Визначте предмет та підставу позову в цій категорії справ. Які особливості доказування в цих справах?
2. Проаналізуйте предмет доказування у справах про захист прав на раціоналізаторську пропозицію. Визначте засоби доказування у цій категорії справ. Назвіть випадки, коли електронні докази є визначальними засобами доказування і наведіть їх приклади.

Задачі:

Задача 1.

Електромонтер Новиков запропонував вдосконалення до електричної схеми пресу. Ця пропозиція не давала економічного ефекту, але знизила небезпеку виробничого травматизму.

Чи має Новиков право вимагати визнання його пропозиції раціоналізаторською і виплати винагороди?

Задача 2.

Дроздов звернувся з позовом до суду до підприємства про визнання першості на раціоналізаторську пропозицію, посилаючись на те, що його пропозицію було прийнято

30

підприємством, упроваджено до виробництва і дало економію на суму 1 млрд. крб. Але потім від проектного бюро надійшли креслення, складені з урахуванням його пропозиції, та його авторство поставлене під сумнів. Прокурор, який взяв участь у розгляді справи, прохав справу припинити, оскільки суд такі спори не розглядає.

Чи правий прокурор?

Задача 3.

Ключик і Ванін звернулися до суду з позовом до заводу залізобетонних конструкцій про стягнення грошової суми, посилаючись на те, що вони є авторами використання раціоналізаторської пропозиції щодо змінювання конструкції одного і верстатів. Їм видано посвідчення на цю раціоналізаторську пропозицію, однак у виплаті винагороди відмовлено, хоча завод одержав значну економію. Суддя відмовився прийняти позовну заяву з тих підстав, що спір про виплату винагороди підлягає розгляду в адміністративному порядку.

Чи підлягає суперечка розгляду в судовому порядку?

Задача 4.

Інженер одного з відділів державного підприємства та старший майстер подали заявку на раціоналізаторську пропозицію. У прийнятті пропозиції було відмовлено на тій підставі, що інженер заводу відповідно до положення про раціоналізаторську діяльність на заводі не може бути автором таких пропозицій. Крім того, за два роки до цього тотожний пропозиції винахід був опублікований в журналі «Наука и жизнь». Не погодившись з відмовою, співавтори подали скаргу, в якій зазначили, що раціоналізаторська пропозиція виходить за межі функціональних обов'язків інженера і що впродовж 4 місяців ця пропозиція використовувалася на практиці і дала економію та суттєво покращила умови і безпеку праці.

Яке рішення має бути прийняте за скаргою?

Які вимоги щодо раціоналізаторських пропозицій та порядок їх кваліфікації?

Задача 5.

Під час приватної поїздки в Румунію Кузьма привіз звідти мішок нового сорту пшениці і став його розводити у колективному сільськогосподарському підприємстві «Сеньків». Урожайність була набагато вище середньої по району. Спільно з агро університетом були проведені випробування, і через 6 років подана заявка на отримання патенту на новий сорт

пшениці. Після проведення випробувань було видано патент на новий сорт пшениці, який вже був широко розповсюджений і вивозився в ряд країн. Румунські вчені заявили позов про визнання патенту недійсним. У позові суд відмовив.

На зазначеному вище прикладі з'ясуйте ознаки патентоздатності нових сортів рослин та порядок їх патентування.

Яке рішення повинен винести суд?

31

Перелік рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>

Література

1. Кодинець А. Н. Захист прав інтелектуальної власності в умовах впровадження судової реформи // Підприємництво, господарство і право. 2018. № 3 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2018/3/3.pdf>
2. Бочарова Н. Права інтелектуальної власності ЄС. Гармонізація з національним законодавством // Віче. 2015. № 13 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.viche.info/journal/278/>
3. Тарасенко Л.Л. Вирішення спорів щодо порушення патентних прав // Л.Л.Тарасенко. / Часопис Київського університету права. 2016. № 2 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://kul.kiev.ua/doc/CHAS16_2.pdf
4. Захист прав інтелектуальної власності в судовому порядку: аналітичний звіт, підготовлений Комітетом з інтелектуальної власності Європейської Бізнес Асоціації. 2015 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://www.eba.com.ua/files/Lobbying/Judicial_Protection_IPR_Ukr_04_2008.pdf
5. Іванюта Н.В. Захист та гарантії прав відповідача в процесі реалізації забезпечення позову в господарському судочинстві // Часопис Київського університету права. 2020. № 3. С.188-191 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://kul.kiev.ua/images/chasop/2010_3/188.pdf
6. Кириченко І. Вирішення судових спорів з питань інтелектуальної власності. Експертне дослідження // Юридичний журнал. 2014. № 3. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=116>
7. Косенко С. Судовий порядок захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності // Юридичний журнал. 2016. № 4 // [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://www.justinian.com.ua/article.php?id=2220>

Тема 9. Судовий захист прав інтелектуальної власності: міжнародний досвід.
(8 год.)

Методичні рекомендації: в процесі підготовки теми слід визначити категорію спорів, які виникають у сфері інтелектуальної власності в країнах ЄС, США. Дослідити питання особливостей розгляду таких спорів за міжнародним законодавством.

Окреслити питання пов'язане з розглядом справ щодо захисту прав інтелектуальної власності в міжнародних судах

Особливу увагу слід звернути на характеристики міжнародних договорів та аналізу їх змісту щодо охорони та захисту прав інтелектуальної власності. Проаналізувати зміст

32

міжнародних договорів учасницею яких є Україна та їх значення для регулювання відповідних правових відносин.

Студентам, також, необхідно окреслити необхідність та можливість гармонізації національного законодавства до законодавства ЄС та потребу в імплементації відповідних правових норм у національне законодавство України.

Практичні завдання:

1. Окресліть спори у сфері інтелектуальної власності, які можуть розглядатися в міжнародних судах.
2. Конкуренція на світовому ринку інтелектуальної власності.
3. Угода АСТА.
4. Угода TRIPS.
5. Роль громадських організацій та творчих спілок в регулюванні відносин інтелектуальної власності.
6. Всесвітня організація інтелектуальної власності.

Тестові завдання:

1. Всесвітня організація інтелектуальної власності заснована:
А. в 1952 році
В. в 1967 році
С. в 1994 році
2. Центральним керівним органом Всесвітньої організації інтелектуальної власності є:
А. Міжнародне бюро
В. Генеральна асамблея
С. Координаційний комітет
3. Виконавчий голова Всесвітньої організації інтелектуальної власності обирається строком на:
А. 2 роки
В. 3 роки
С. 5 років
4. TRIPS – це:
А. Угода про міжнародну класифікацію товарів та послуг
В. Всесвітня конвенція про авторське право
С. Аббревіатура Всесвітньої організації інтелектуальної власності мовою оригінала
5. Міжнародна патентна класифікація заснована:
А. в 1957 році
В. в 1971 році
С. в 1984 році

6. Першим у ХІХ ст. міжнародним правовим документом у сфері інтелектуальної власності є:

- А. Бернська конвенція
- В. Паризька конвенція
- С. Римська конвенція

7. Положення Паризької конвенції спрямовані на охорону:

- А. авторських прав
- В. суміжних прав

33

С. об'єктів промислової власності

8. Принцип, за яким країна-учасниця угода надає громадянам іншої країни союзу такий же обсяг прав інтелектуальної власності як і громадянам своєї країни:

- А. принцип незалежності охорони
- В. право пріоритету
- С. право національного режиму

9. Концепція і практика використання законів авторського права для забезпечення неможливості обмежити будь-якій людині право використовувати, змінювати та розповсюджувати вихідний твір і твори, похідні від нього:

- А. копірайт
- В. копілефт
- С. копімізм

10. У якій країні була створена перша в Європі національна піратська партія?

- А. Бельгія
- В. Німеччина
- С. Швеція

Перелік рекомендованих джерел:

Нормативно-правові акти

1. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/435-15>
2. Господарський кодекс України від 16.01.2003 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1798-12>
4. Господарський процесуальний кодекс України від 03.10.2017 р. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>
5. Директива ЄС 89/552/ЄЕС від 3 жовтня 1989 р. про координацію певних положень, визнаних законами, правилами, та адміністративних заходів у державах-членах, що стосуються телевізійного мовлення // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
6. Директива ЄС 91/250/ЄЕС від 14 травня 1991 р. про правову охорону комп'ютерних програм // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
7. Директива ЄС 92/100/ЄЕС від 19 листопада 1992 р. про право на прокат, право на позиčku і деякі суміжні права у сфері інтелектуальної власності // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
8. Директива ЄС 93/83/ЄЕС від 27 вересня 1993 р. про координацію деяких положень авторського права і суміжних прав за застосування їх до супутникового мовлення та

- кабельної ретрансляції // [Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
9. Директива ЄС 93/98/ЄЕС від 29 жовтня 1993 р. про гармонізацію терміну охорони авторського права і деяких суміжних прав // [Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
10. Директива ЄС 96/9/ЄС від 11 березня 1996 р. про правову охорону баз даних // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
- 34
11. Директива ЄС 2001/84/ЄС від 27 вересня 2001 р. про право слідування на користь автора оригінального твору // [Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
12. Директива ЄС 2001/29/ЄС від 22 травня 2001 р. про гармонізацію певних аспектів авторського права і суміжних прав в інформаційному суспільстві // [Електронний ресурс]. Режим доступу: http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20
13. Директива ЄС 2004/48/ЄС від 2004 року про забезпечення дотримання прав інтелектуальної власності // [Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://europa.eu/eu-law/legislation/index_en.htm#20

Література

1. Захист прав інтелектуальної власності: досвід Сполучених Штатів Америки: Зб. док., матеріалів, ст. / Ред.: О.Д. Святоцький; Упоряд.: В.С. Дроб'язко; Р.В. Дроб'язко. К.: Вид. дім «Ін Юре», 2018. 366 с.
2. Овчаренко А. Система міжнародних договорів у сфері інтелектуальної власності Юридичний журнал. 2017. № 6 // [Електронний ресурс]. Режим доступу:
<http://www.justinian.com.ua/article.php?id=3534>
3. Фесенко Н.С. Актуальні проблеми правового регулювання інтелектуальної власності в Україні в умовах трансформації суспільних відносин // Державно-правове регулювання в умовах трансформації суспільних відносин. К.: Юридична думка, 2019. С. 296–336.
4. Шакірова О.В.. Захист прав інтелектуальної власності: законодавчий аспект// Міжнародний юридичний вісник: збірник наукових праць Національного університету державної податкової служби України. 2019. Вип.1 (1). С. 10–14.
5. Захист прав інтелектуальної власності в судовому порядку: аналітичний звіт, підготовлений Комітетом з інтелектуальної власності Європейської Бізнес Асоціації. 2015 // [Електронний ресурс]. Режим доступу:
http://www.eba.com.ua/files/Lobbying/Judicial_Protection_IPR_Ukr_04_2008.pdf

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Задача 1.

ОСОБА_1 подав позов до суду на Публічне акціонерне товариство «Іскра» про захист права інтелектуальної власності, встановлення факту використання винаходу та стягнення коштів. Позовні вимоги сформульовані наступним чином:

- притягнути до відповідальності ПАТ «Іскра» за не написання йому відповіді на його численні письмові звернення щодо випуску експериментальної партії Електроламп розжарювання загального призначення згідно його патенту №42096;

- притягнути до відповідальності ПАТ «Іскра» за те, що написали «Наказ» та уклали договір про зарахування його заступником головного конструктора заводу на час виготовлення експериментальної партії ламп, але не надали можливості йому проводити ці роботи;

- притягнути до відповідальності ПАТ «Іскра» за те, що вони одержали гроші від Мінекономіки 500 млн. руб. і не спрямували їх на проведення експериментальних робіт по цій електролампі та розслідувати, де поділись ці гроші;

- кваліфікувати дії ПАТ «Іскра» «як афера, волокіта на рівні знущання над винахідником, як обман винахідника в його особі, з метою наживи в 500 млн.руб.»;

- компенсувати йому моральні збитки завдані ПАТ «Іскра».

Проаналізуйте вказані позовні вимоги в контексті обрання способів захисту порушеного права. Ознайомтесь з рішенням <http://reyestr.court.gov.ua/Review/35670568>

Задача 2.

ПП „Куді”, будучи правовласником свідоцтва на знак для товарів і послуг „ОРТИСІУМ”, пред’явило позов до СПД ФО Іваненко О.О. про захист прав інтелектуальної власності, в якому позивач просить суд: визнати неправомірним використання відповідачем знаку для товарів та послуг „ОРТИСІУМ”; зобов’язати відповідача не використовувати знак для товарів та послуг „ОРТИСІУМ”; стягнути з відповідача матеріальні збитки в розмірі 1750,00 грн. (дохід відповідача, що отриманий ним внаслідок продажу контрафактної продукції); стягнути з відповідача моральні збитки в розмірі 27750,00 грн., які полягають в тому, що позивач для відновлення свого порушеного права повинен встановити рекламу, вартість якої складається із: виготовлення повного пакету документації, яка надає право, на законних підставах встановити об’єкт зовнішньої реклами - 4400,00 грн.; виготовлення та встановлення металоконструкції для реклами - 19910,00 грн. та проектування, виготовлення та розміщення рекламного зображення - 3440,00 грн.).

Судом встановлено, що між сторонами не було укладено ліцензійних договорів на використання ТМ „ОРТИСІУМ”.

Проаналізуйте способи захисту порушеного права, що обрані позивачем.

Які підстави для відшкодування майнової шкоди у даному спорі? Як співвідносяться такі способи захисту, як відшкодування збитків, включаючи упущену вигоду, та стягнення доходу, отриманого порушником внаслідок порушення ним авторського права і (або) суміжних прав. Проаналізуйте ст. 52 Закону України „Про авторське право і суміжні права”.

В чому полягає моральна шкода, що заподіяна юридичній особі внаслідок порушення її прав інтелектуальної власності? Визначте співвідношення таких понять як «приниження ділової репутації юридичної особи» (моральна шкода для юридичної особи) і «відшкодування упущеної вигоди» в разі порушення прав інтелектуальної власності.

36

Проаналізуйте, чи можливий такий спосіб захисту прав інтелектуальної власності, як рекламування послуг позивача.

Ознайомтесь з рішенням суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/4676391>

Задача 3.

Суд, розглянувши матеріали позовної заяви Державного Підприємства "Українське агентство з авторських та суміжних прав" в інтересах Іваненка Л. та Петренка Д. до ТОВ Телерадіокомпанії «Студія 1+1» про стягнення компенсації за порушення виключних майнових авторських прав, відмовив у відкритті провадження, оскільки спір виник між юридичними особами, а саме ДП «Українське агентство з авторських та суміжних прав» та ТОВ Телерадіокомпанією «Студія 1+1».

Проаналізуйте підвідомчість вказаного спору. Ознайомтесь з п.7 Постанови Пленуму Верховного Суду України від 04.06.2010 р. № 5 «Про застосування судами норм законодавства у справах про захист авторського права і суміжних прав» та з текстом рішення суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/35396584>. Опрацюйте також рішення суду в аналогічній справі <http://reyestr.court.gov.ua/Review/26963426> Чи правильні рішення судів у даних справах?

Чи зміниться ситуація, якщо позов пред'явлено ДП "Українське агентство з авторських та суміжних прав" в інтересах юридичної особи? Відповідь обґрунтуйте.

Задача 4.

Заявник Сидоренко О. подав до суду заяву про встановлення факту, що має юридичне значення - визнання особи автором творів. Суд в ухвалі про відмову у відкритті провадження вказав, що заявник в судовому порядку намагається отримати рішення суду, щодо факту, який має юридичне значення, але щодо якого існує інший порядок його визнання, а тому у відкритті провадження необхідно відмовити, оскільки така заява не підлягає розгляду в судах в порядку цивільного судочинства в силу ст.122 ЦПК України.

Проаналізуйте ситуацію. Чи може суд розглядати справи про захист авторських прав в порядку окремого провадження? Ознайомтесь з рішенням суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/31432083>

Визначте порядок звернення до суду у разі порушеного авторського права.

Задача 5.

Всеукраїнське об'єднання суб'єктів авторських і суміжних прав «Оберіг» звернулося до Окружного адміністративного суду міста Києва з позовом до Державної служби інтелектуальної власності України про визнання протиправним та скасування рішення Державної служби інтелектуальної власності України «Про тимчасову заборону (зупинення) прав» від 29 березня 2012 року № 3-7/2200. Суд відкрив провадження по даній справі.

Проаналізуйте підвідомчість та підсудність вказаного спору. Ознайомтесь з ухвалою суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/23928251>

Задача 6.

ТОВ "Мережа туристичних агенцій "Поїхали з нами" (надалі - позивач) звернулося до суду з позовом до ТОВ "Поїхали з нами Львів" (надалі по тексту рішення - відповідач) з вимогою про заборону відповідачу використання позначення "Поїхали з нами" без письмового дозволу позивача впродовж строку чинності прав, що випливають зі Свідоцтва на знак для товарів і послуг та про припинення використання комерційного найменування з позначенням "Поїхали з нами". Спір між сторонами виник внаслідок неправомірного, на переконання позивача, використання відповідачем позначення "Поїхали з нами", власником свідоцтва на використання якого є позивач, оскільки позначення «Поїхали з нами» є схожим

37

з позначенням за свідоцтвом № 96158 на знак для товарів та послуг «Поїхали з нами» та комерційним найменуванням настільки, що їх можна сплутати, а це в свою чергу вводить в оману споживача стосовно надавача послуг.

Визначте предмет доказування у даній справі, розмежувавши доказування щодо порушення прав інтелектуальної власності на торговельну марку і комерційне найменування. Ознайомтесь з рішенням суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/41984113>

Задача 7.

26 вересня 2011 року у приміщенні Національного академічного українського драматичного театру ім.М.Заньковецької у м.Львові відбувся гастрольний захід під назвою "Сміх крізь сльози", під час якого ТОВ "Студія Магарич" здійснено бездоговірне публічне виконання творів, виключні майнові авторські права на які знаходяться в колективному управлінні Державного підприємства "Українське агентство з авторських та суміжних прав". Актом фіксації публічного виконання творів від 26 вересня 2011 року зафіксовано публічне виконання музичних творів "Ти чужа наречена" автор слів ОСОБА_1, автор музики ОСОБА_2 та "Моя країна" автор слів ОСОБА_4, автор музики ОСОБА_3. Фіксація здійснювалась з використанням відеокамери. На підтвердження повноважень Державного підприємства "Українське агентство з авторських та суміжних прав" на здійснення колективного управління виключними майновими авторськими правами ОСОБА_1, ОСОБА_2, ОСОБА_3 та ОСОБА_4 свідчать договори укладені з ними на управління виключними майновими правами автора № 02845/12_2002 від 24.01.2008 року, № К33415/1_2003 від 24.01.2008 року, № 53715 від 24.06.2004 року, № 72390 від 24.12.2008 року.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації. Визначте предмет доказування. Вирішіть спір. Ознайомтесь з рішенням суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/39507331>

Задача 8.

Державне підприємство "Українське агентство з авторських та суміжних прав", ДП УААСП, звернулось до суду з заявою, в якій просило суд постановити рішення, яким стягнути з відповідача компенсацію за порушення виключних майнових авторських прав у розмірі 251 620 грн. Відповідач в судовому засіданні заперечив проти позову та пояснив, що він був організатором благодійного концерту в приміщенні Львівського цирку 17.04.12 р., в якому він виконував свої твори та приймали участь виконавці ОСОБА_13, гурт „ Мері” , ОСОБА_22 . Він виступав спонсором по оплаті рендізалу на підставі договору, укладеного між ним та Львівським циркум. Квитки в касах цирку не реалізовувались, оскільки глядачі були присутні у залі лише на підставі безкоштовних запрошень. Відтак жодного прибутку відданого благодійного концерту він не отримав. Вважає, що при складенні Акту фіксації

публічного виконання творів від 17.04.12 р. та відеозйомці, яка без дозволу проводилась ОСОБА_23 були порушені його особисті права, оскільки його ніхто не попереджав про вказані дії. Крім того, на його думку, суд не вправі брати до уваги вказаний акт. Так, однією з осіб, які підписали вказаний акт є дружина ОСОБА_23, що стверджується копією його паспорта, долученою до матеріалів справи. В судовому засіданні було допитано в якості свідка і близького друга ОСОБА_23 - ОСОБА_24, який пояснив, що більшу частину концерту не був присутній у залі.

Проаналізуйте в контексті даної судової справи допустимість таких засобів доказування як відеозапис, Акт фіксації публічного виконання творів та показання свідків. Ознайомтеся з рішеннями <http://reyestr.court.gov.ua/Review/37494231>, <http://reyestr.court.gov.ua/Review/29267612>

38

Задача 9.

Позивач Литвиненко О. подав позов до суду на комунальний заклад Львівської обласної ради «Львівський обласний центр екстреної медичної допомоги та медичних катастроф», на головне управління охорони здоров'я Львівської ОДА про порушення прав на промислову власність та стягнення авторської винагороди. Свої вимоги мотивував тим, що він є власником Патенту на корисну модель щодо застосування певних медичних технологій та Деклараційного патенту щодо процесу проведення певних клінічних випробувань. Позивачеві стало відомо із повідомлень ЗМІ, що комунальний заклад Львівський обласний центр екстреної медичної допомоги та медичних катастроф придбав дев'ять транспортних медичних засобів, які мають суттєві (еквівалентні) ознаки, що співпадають із формулами його корисної моделі та його деклараційного патенту. Дані автомобілі були ввезені на митну територію України із інших країн із комплектацією, що охороняється патентами позивача. При цьому відповідач не володіє власними ліцензіями на застосування запатентованих технологій від позивача, як власника інтелектуальної власності, не володіють власними охоронюваними патентами з більш раннім пріоритетом. Відповідач зазначив, що отримав на баланс установи реанімобілі марки VOLKSWAGEN- CRAFTER у кількості 5 шт., кожен з яких є сертифікованим санітарним автомобільним транспортом на території України з відповідним сертифікованим медичним обладнанням та повіркою інспекціями ДАІ, ДП «Держжінпрофнагляд» та ДП Державтотрансдіпроект», перелік оснащення автомобілів відповідає «Примірному переліку оснащення виїзної бригади швидкої медичної допомоги».

Суд вказав, що факт отримання на баланс установи реанімобілів не є використанням запатентованого винаходу і відповідно не є порушенням прав, що впливають з патенту, відмовивши в задоволенні позову.

Проаналізуйте спір. Визначте предмет доказування для сторін. Які засоби доказування в контексті даного спору є належними, допустимими та достатніми? Чи мало місце порушення прав інтелектуальної власності? Ознайомтеся з рішенням суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/32305574>

Задача 10.

Заявником Петренко П. протягом періоду з 2004 по 2008 року було створено твори мистецтва, а саме ескізи майбутніх торговельних марок, що являють собою результати його інтелектуальної творчої діяльності і за твердженням заявника, у нього як у автора творів мистецтва, виникли майнові авторські права на ці твори з моменту їх створення. В 2014 році Петренко П. під час здійснення покупок у супермаркеті «ВАРУС» в м. Дніпропетровську було виявлено реалізацію товарів виробництва ТОВ «МОРЕ-2007», ТОВ «СНЕК ЕКСПОРТ», ТОВ «РІДНИЙ ПРОДУКТ», ТОВ «ФАКТОР», «ТОВ ЧИСТА ПЛАНЕТА», на яких використано

(відтворено) належні йому твори мистецтва, що він вважає незаконним, оскільки жодної домовленості з відповідачами щодо передачі їм права інтелектуальної власності у нього не було, угоди та/або договори щодо передачі майнових прав інтелектуальної власності також не укладались. Позовна заява, яку заявник має намір подати до суду протягом трьох днів з дня постановлення ухвали про забезпечення позову, містить в собі вимоги щодо поновлення його порушених прав як власника прав інтелектуальної власності на створені ним товарні знаки. В позові будуть заявлятися вимоги щодо припинення незаконного використання творів мистецтва відповідно до переліку, визнання недійсними Свідоцтв України на знаки для товарів та послуг та внесення певних змін в Державному реєстрі свідоцтв України на знаки для товарів і послуг.

Чи є підстави для постановлення ухвали про забезпечення позову в даній справі?

39

Проаналізуйте предмет і підставу майбутнього позову у даній справі. Визначте, які саме права інтелектуальної власності, на думку позивача, порушено відповідачами.

Проаналізуйте ухвалу суду про забезпечення позову від 16 липня 2014 року, Справа №200/11908/14-ц, що прийнята в порядку ч.4 ст.151 ЦПК України, режим доступу <http://reyestr.court.gov.ua/Review/39802526>.

Чи дотримано вимоги ЦПК України щодо постановлення відповідної ухвали?

Задача 11.

ТОВ Торговельно-промислова фірма «Бекар ЛТД» звернулось до суду з позовом, в якому останнє просить визнати недійсними патенти України на промислові зразки від 25.07.2013 року та від 25.07.2013 року та зобов'язати Державну службу інтелектуальної власності України внести зміни до Державного реєстру промислових зразків України стосовно визнання недійсними вказаних патентів та здійснити публікацію про це в офіційному бюлетені «Промислова власність». Також позивачем подано заяву про забезпечення позову, в якій позивач просить: заборонити ОСОБА_1 передавати будь-якій особі право власності на патенти на промислові зразки та надавати будь-якій особі дозвіл на використання промислових зразків, які охороняються цими патентами; заборонити Державній службі інтелектуальної власності України приймати рішення про внесення будь-яких змін до Державного реєстру патентів України стосовно вказаних патентів на промислові зразки та вносити відповідні зміни до даного Реєстру та здійснювати пов'язані з цим публікації в офіційному бюлетені «Промислова власність»; заборонити Міністерству доходів і зборів України та спеціалізованим підрозділам Міністерства доходів і зборів України вносити до митного реєстру щодо зареєстрованих об'єктів права інтелектуальної власності інформацію про вищевказані патенти на промислові зразки.

Ознайомтесь з ухвалою суду по даній справі, режим доступу <http://reyestr.court.gov.ua/Review/35276306>. Проаналізуйте її та висловіть власну думку щодо наявності підстав для її ухвалення. Ознайомтесь та проаналізуйте ст.ст.398, 399 Митного кодексу України.

Задача 12.

Компанія NewMediaDistributionCompany L.L.C. звернулася до господарського суду із заявою про вжиття тимчасових заходів до ТОВ «Телерадіокомпанія «ТелеРадіоСвіт», яке, на думку Заявника, здійснює несанкціоноване та незаконне використання кінематографічних творів, права на які належать Заявнику. Заявник просить суд здійснити огляд приміщень ТОВ «Телерадіокомпанія «ТелеРадіоСвіт», а також накласти арешт та вилучити у ТОВ примірники кінематографічних творів згідно переліку, наведеному у заяві, з подальшою

передачею на відповідальне зберігання. Суд залишив Заяву без руху та зобов'язав Заявника виправити недоліки протягом 20 днів з моменту постановлення ухвали.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Ознайомтесь з ухвалою суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/6537250>

Чи може суд залишити заяву про вжиття запобіжних заходів без руху?

Проаналізуйте, чи відповідають вимоги Заявника видам запобіжних заходів, що передбачені ГПК?

При підготовці опрацюйте Розділ II Постанови Пленуму Вищого господарського суду від 17.10.2012 р. № 12 «Про деякі питання практики вирішення спорів, пов'язаних із захистом прав інтелектуальної власності». Режим доступу <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/v0012600-12>

40

Задача 13.

ТОВ «Новий канал» звернулося до суду з позовом до Телерадіокомпанії «Студія “1+1”» про порушення майнових авторських прав та стягнення компенсації. Позивач вказує, що сценарій, за яким знята відповідачем програма «Інспектор Фреймут», повністю відповідає сценарію програми «Ревізор». Відповідач зазначає, що в Україні немає практики юридичного захисту у сфері інтелектуальної власності формату, а також концепції телепрограми. Позивач вказав, що захищає не формат і не концепцію, а сценарій «Ревізора» як літературний твір.

Рішенням суду позовні вимоги задоволено частково:

- зобов'язано відповідача припинити дії щодо порушення майнових авторських прав позивача на літературний твір – «Типовий сценарій телевізійної передачі “Ревізор”» та на Передачу шляхом їх використання способом переробки для створення будь-яких аналогічних творів, в тому числі телепередачі “Інспектор Фреймут”.

- заборонено опублікування телевізійної передачі “Інспектор Фреймут”, випуск примірників відеограм, сповіщення, розповсюдження та інше використання будь-яким із способів, передбачених чинним законодавством України.

- зобов'язано відповідача виплатити позивачеві компенсацію за порушення авторського права.

Охарактеризуйте типовий сценарій телевізійної програми як об'єкт авторського права. Які особливості захисту прав на нього в судовому порядку?

Проаналізуйте співвідношення понять «типовий сценарій» та «концепція».

Дайте юридичний аналіз рішення суду. Ознайомтесь з рішенням суду в єдиному державному реєстрі судових рішень. Справа № 910/19751/14, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42578687>

Задача 14.

ТОВ «Новий канал» звернулося до суду з позовом до Телерадіокомпанії «Студія “1+1”» про порушення майнових авторських прав та стягнення компенсації. Позивач вказує, що сценарій, за яким знята відповідачем програма «Інспектор Фреймут», повністю відповідає сценарію програми «Ревізор».

По справі призначено експертизу. Експерту поставлені наступні питання:

- Чи є твір телевізійна передача із назвою "Інспектор Фреймут", яка складається із окремих випусків не зв'язаних хронологічно, переробкою літературного твору "Типовий сценарій телевізійної передачі "Ревізор"?

- Чи є твір телевізійна передача із назвою "Інспектор Фреймут", яка складається із окремих випусків не зв'язаних хронологічно, переробкою аудіовізуального твору телевізійна передача "Ревізор", яка складається із окремих випусків не зв'язаних хронологічно?

- Чи відповідає Літературний твір "Типовий сценарийтелевізійноїпередачі "Ревізор" критеріям оригінальності та новизни?

- Чи відповідає передача "Ревізор" критеріям оригінальності та новизни?

- Чи є передача "Інспектор Фреймут" похідним твором саме від Літературного твору "Типовий сценарийтелевізійноїпередачі "Ревізор"?

- Чи є передача "Інспектор Фреймут" похідним твором саме від передачі "Ревізор"?

- Чи є передача "Інспектор Фреймут" результатом переробки, зміни або адаптації саме передачі "Ревізор"?

Проаналізуйте питання, поставлені експерту. Висловіть власну думку щодо правильності питань та обґрунтуйте необхідність інших питань або недоцільність окремих питань, поставлених експерту.

41

Якими засобами доказування сторони повинні доводити під ставність своїх вимог та заперечень в даній судовій справі. Ознайомтесь з ухвалою суду про призначення експертизи <http://reyestr.court.gov.ua/Review/42001750> та рішенням суду в єдиному державному реєстрі судових рішень. Справа № 910/19751/14.

Задача 15.

ТОВ "Пресс – Кур'єр Україна" (позивач) звернувся до суду з позовом до ПП "Газетна справа"(відповідач) про виплату компенсації за порушення авторського права в розмірі 86 400,00 грн. Позовні вимоги обґрунтовані тим, що у виданнях «Интересная газета в Украине. Загадки цивилизации» та «Интересная газета в Украине. Мир непізнанного», видавцем яких є відповідач, без дозволу позивача були опубліковані твори (статті), які раніше були надруковані позивачем у виданні "Тайни XX века", оскільки саме позивачу належать виключні майнові авторські права на спірні статті, при цьому відповідач змінив в деяких випадках назви статей та/або імена авторів. Частина спірних статей знаходилась в Інтернеті у вільному доступі.

Представник відповідача подав клопотання про залучення до участі у справі у якості третіх осіб, які не заявляють самостійних вимог на предмет спору, авторів спірних статей. Судом клопотання представника відповідача відхилено як необґрунтоване.

Суд позов задоволити.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Ознайомтесь з рішенням суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/19282378>

Визначте суб'єктний склад судового процесу. Чи слід було суду залучити авторів статей до участі в процесі і якщо так, то в якому процесуальному статусі?

Визначте предмет доказування у даній справі.

Задача 16.

Компанією Командор С.А. заявлений позов до Приватного підприємства «Командор» про припинення порушення прав інтелектуальної власності авторських прав, про захист ділової репутації. Зокрема, Позивач здійснює свою діяльність з проектування та виробництва систем розсувних дверей та систем для забудови ніш та шаф-купе. На території України позивачу належить знак для товарів та послуг KOMANDOR. В позовній заяві позивач зазначає, що в кінці 2012 року йому стало відомо про незаконне використання Приватним підприємством "Командор" на території України знаку для товарів і послуг, право на який належить Позивачу на підставі Свідоцтва. Незаконне використання полягає в тому, що

Відповідач розмістив на сторінках власного сайту <http://www.komandor.com.ua/> інформацію про компанію Позивача, різноманітні посилання на її діяльність, інформацію про програмне забезпечення, знак для товарів та послуг, який є схожим настільки, що його можна сплутати зі знаком для товарів і послуг, який належить Позивачу. Позивач стверджує, що шляхом ідентичного оформлення та змісту сайту, використання на сторінках свого сайту знаку для товарів та послуг KOMANDOR Відповідач вводить в оману споживачів і видає сумнівну продукцію за продукцію компанії Позивача. Крім того, Відповідач на сторінках свого сайту без дозволу Позивача розмістив фотографії з сайту <http://komandor.com/>, котрі належить Позивачеві, і на які Позивач має виключні авторські права, на підставі розділу 7 Агентської угоди від 20.10.2005, укладеної між Позивачем та НовумВеликопольське рекламне агентство.

Визначте об'єкти права інтелектуальної власності, права на які порушено відповідачем. Чи підпадають дії відповідача під поняття «використання знаку для товарів і послуг»?

42

Визначте предмет доказування у даній справі. Ознайомтесь з рішенням суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/33507108>

Задача 17.

СПД ФО, позивач, займається рекламною діяльністю з використанням позначення "ІНФОРМАЦІЯ_1" та з метою захисту власних інтелектуальних прав в рекламній діяльності у 2001 році зареєстрував за собою знак для товарів та послуг "ІНФОРМАЦІЯ_1" та отримав відповідне свідоцтво, яке чинне до 27.03.2021 р. Наприкінці 2012 р. біля відділення ПАТ "Брокбізнесбанк" позивачу надали рекламну листівку, з якої вбачається, що ПАТ "Брокбізнесбанк" з 20.10.2012 р. по 31.12.2012 р. проводить акцію із застосуванням знаку для товарів та послуг "ІНФОРМАЦІЯ_1", як реклами депозитного вкладу із 24% річних у гривнях. Свідоцтво на знак для товарів та послуг, яким володіє позивач, зареєстровано, зокрема, і за класом МКТУ № 35 "реклама". Відповідач не звертався з проханням надати дозвіл на його використання. Таким чином, позивач вважає, що при рекламуванні банківського продукту відповідача з метою сформулювати та підтримати обізнаність споживачів та їх інтерес до продукту відповідача (банківського депозиту) використано позначення "ІНФОРМАЦІЯ_1" яке, як об'єкт інтелектуальної власності, зареєстровано за позивачем. Позивач просить зобов'язати відповідача припинити використання у рекламній продукції позначення "ІНФОРМАЦІЯ_1". та стягнути з відповідача 100000 грн. збитків у вигляді упущеної вигоди.

Суд ухвалив рішення, яким відмовив в задоволенні позову, вказавши, що товаром (послугою), для якої зареєстровано знак за свідоцтвом позивача, є реклама, а товаром (послугою), яка рекламує банк у досліджених листівках та оголошеннях у ЗМІ, є банківська послуга - депозитний продукт «ІНФОРМАЦІЯ_1», внаслідок чого використання банком у власній рекламі такого позначення не може ввести в оману споживача щодо особи, яка надає послугу.

Проаналізуйте ситуацію. Ознайомтесь з повним текстом рішення суду <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40204308>. Висловіть свою думку щодо відхилення судом висновку експерта в даній справі.

Визначте, чи використання відповідачем спірних позначень після одержання позивачем відповідного свідоцтва України на знак для товарів і послуг є порушенням прав інтелектуальної власності позивача.

Задача 18.

ТОВ "Інкерманський завод марочних вин" звернулось до суду з позовом до ТОВ "КД Коктебель" та Державної служби інтелектуальної власності України про визнання недійсним Свідоцтва на знак для товарів та послуг. Позивач є стороною ліцензійної угоди від 10.01.2011 р., укладеної з Компанією «ЯРЛІС ІНВЕСТМЕНТС ЛТД», згідно якої позивачу надано невиключну ліцензію на використання знаків для товарів та послуг «СТАРІЙ НЕКТАР» і «СТАРЫЙ НЕКТАР», а також надано право звертатися до судових та інших компетентних державних органів з заявам, позовами, що спрямовані на захист прав власника свідоцтва. Натомість 11.02.2013 на ім'я ТОВ "КД Коктебель" (відповідач 1) Державною службою інтелектуальної власності України (відповідач 2) було зареєстровано комбінований знак для товарів і послуг знак і видано Свідоцтво. Позивач обґрунтовує свої позовні вимоги невідповідністю знака для товарів і послуг, власником якого є відповідач 1, умовам надання правової охорони, зокрема, цей знак є схожим до ступеня змішування з раніше зареєстрованими знаками позивача; є оманливим або таким, що може ввести в оману щодо товару, послуги або особи, яка виробляє товар або надає послугу. Зазначені доводи позивач

43

підтверджує висновком експертного дослідження об'єктів інтелектуальної власності, складеним експертами Науково-дослідного інституту інтелектуальної власності Національної академії правових наук.

Відповідач 1 зазначив в про те, що він згідно п. 1.5 договору оренди № 1127 від 26.07.2001 р. цілісного майнового комплексу державного підприємства радгосп-завод «Коктебель» є правонаступником державного підприємства радгосп-завод «Коктебель», а продукція з назвою «Старий Нектар» почала вироблятися цим підприємством ще з кінця 70-х-початку 80-х років ХХ ст. Тому, на думку відповідача 1, він має право на виробництво виноробної продукції з використанням назви «Старий Нектар». 17.09.2012 відповідачем 1 було подано заявку № т 201216166 на реєстрацію комбінованого позначення як знака для товарів і послуг з метою подальшого надання свідоцтва на такий знак до органу ліцензування (Міністерства доходів та зборів України) для отримання додатку до ліцензії та підтвердження можливості виробництва вина з такою назвою. Відповідач 2 зазначив про те, що за результатами проведення кваліфікаційної експертизи заявки Відповідача 1 на знак для товарів і послуг було встановлено, що заявлене позначення відповідає умовам надання правової охорони.

Суд задовольнив позов.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Визначте предмет доказування для позивача та відповідача. Обґрунтуйте правову позицію кожної із сторін з посилання на відповідні норми.

Проаналізуйте ст.500 ЦК України. Чи можливе застосування в даному спорі цієї норми?

Ознайомтесь з текстом рішення суду <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/38034313>. Проаналізуйте його.

Задача 19.

ПП Науково-виробниче підприємство "Харчові продукти "Мультимікс" (далі-позивач) звернулося до суду з позовом до ТОВ дистриб'юторська компанія "Еллада" (далі-відповідач-1), Державної служби інтелектуальної власності України (далі-відповідач-2) про дострокове припинення дії свідоцтва України на знак для товарів і послуг «Ізюминка» та зобов'язання ДСІВ внести зміни до Державного реєстру свідоцтв України на знаки для товарів і послуг про дострокове припинення свідоцтва України на цей знак, опублікування в офіційному бюлетені «Промислова власність» відомостей про припинення дії свідоцтва. Відповідач є власником свідоцтва на знак для товарів і послуг «Ізюминка», для товарів 29 класу МКТП з 2006р. Позивач зазначає, що свідоцтво на знак для товарів і послуг

«Изюминка» для товарів 29 класу за МКТП не використовується в Україні, що дає підстави для його дострокового припинення дії.

Суд позов задоволити.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Ознайомтесь з рішенням суду <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/40841291>

Що свідчить про використання знака власником Свідоцтва?

Які можуть бути поважні причини невикористання знака протягом тривалого часу?

Охарактеризуйте підстави дострокового припинення дії свідоцтва на торговельну марку. Хто має право на звернення до суду з вказаним позовом?

Ознайомтесь та проаналізуйте рішення суду в подібній справі: рішення господарського суду м. Києва від 03.11.2014р., Справа № 910/780/14, режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/41319248>.

44

Задача 20.

У липні 2013 року МегаінфармГмбХяк власника патенту на винахід, на підставі якого виробляється оригінальний лікарський засіб "Окомістин", звернувся до суду з позовом до МОЗ України (відповідач-1), ПАТ "Фармацевтична фірма "Дарниця" (відповідач-2), просив визнати недійсним та скасувати наказ МОЗ України від 21.09.2012 року № 734 "Про державну реєстрацію препаратів (перереєстрацію) лікарських засобів та внесення змін до реєстраційних матеріалів" у частині реєстрації лікарського засобу "Офтамірин", заявником якого є ПАТ "Дарниця"; зобов'язати ПАТ "Дарниця" припинити порушення прав власника патенту на винахід "Очний антисептик" (використання у будь-який спосіб винаходу "Очний антисептик"), зобов'язати ПАТ "Дарниця" припинити дії щодо введення в обіг лікарського засобу "Офтамірин" або інших лікарських засобів на основі мірамістину. На думку позивача, у лікарському препараті "Офтамірин" використано кожен знак, що включена до незалежних пунктів формули винаходу за патентом "Очний антисептик", що належить позивачеві.

Відповідач зазначив, що його право інтелектуальної власності базується на ліцензійному договорі на використання патенту на корисну модель щодо процесу виробництва лікарського засобу "Офтамірин".

Суд позов задоволити.

Дайте юридичний аналіз ситуації. Ознайомтесь з рішенням суду по даній справі <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/42074450> Визначте предмет доказування.

Проаналізуйте обрані позивачем способи захисту порушеного права.

Проаналізуйте підставність заперечень відповідача з посиланням на відповідні норми. Ознайомтесь з вимогами статей 28 та 31 Закону України "Про охорону прав на винаходи і корисні моделі".

Які засоби доказування є належними та допустимими в даній справі? Яке значення висновку експерта як засобу доказування в даній справі?

Задача 21.

ТОВ "Національна горілчана компанія" звернулося до суду з позовом про: визнання недійсними виданих на ім'я ТОВ "АйПі захист" патентів України № 83304 на корисну модель "Горловина скляної пляшки під відкидну бугільну пробку"; № 83305 на корисну модель "Укупорювальний пристрій з відкидною бугільною пробкою"; № 25358 на промисловий зразок "Закупорювальний пристрій для пляшки"; № 25359 на промисловий зразок "Закупорювальний пристрій для пляшки"; зобов'язання Державної служби інтелектуальної

служби України внести зміни про визнання недійсними зазначених патентів на корисні моделі і промислові зразки відповідно до Державного реєстру корисних моделей України та Державного реєстру промислових зразків України і здійснити публікацію про це в офіційному бюлетені "Промислова власність"; зобов'язання Міністерства доходів і зборів України (далі - Міністерство) виключити об'єкти права інтелектуальної власності за патентами України № 83304 і № 83305 на корисні моделі та патентами України № 25358 і № 25359 на промислові зразки з Митного реєстру об'єктів права інтелектуальної власності; зобов'язання Міністерства припинити вживання заходів щодо запобігання переміщенню через митний кордон товарів (виробів), що ввозяться на митну територію України ТОВ "Національна горілчана компанія" на підставі даних Митного реєстру.

Позов мотивовано тим, що оспорювані патенти підлягають визнанню недійсними з підстав їх невідповідності умовам патентоздатності. Суд позов задоволити.

45

Дайте юридичний аналіз ситуації. Проаналізуйте доказову базу сторін у спорі. Ознайомтесь з рішенням суду в цій справі <http://reyestr.court.gov.ua/Review/38503783>

Проаналізуйте п.6.2. постанови пленуму Вищого господарського суду України від 23.03.2012 № 5 «Про деякі питання практики призначення судових експертиз у справах зі спорів, пов'язаних із захистом права інтелектуальної власності» щодо обов'язковості призначення експертизи в цій категорії справ. Які питання підлягають встановленню експертом?

Задача 22

В липні 2011 року позивач ОСОБА_2 звернувся в суд з позовом до ЗАТ ЛОЗ «Трускавецькурорт», ТОВ «Медгарант» про припинення озонування мінеральних вод у водолікарні ЗАТ лікувально-оздоровчих закладів «Трускавецькурорт» для проникнення озону в м'які тканини, внутрішні органи пацієнта без ліцензії власників патентів, припинити ввозити лікувальні ванни з озонаторами на митну територію України та стягнути на користь позивача 2 400 000 грн. роялті(авторської винагороди) та 50 000 грн. пені за несвоєчасну виплату цієї винагороди. Позивач зазначає, що він є власником відповідних патентів. Позивач стверджує, що відповідач у водолікарні обробляє воду озonom(атомарним киснем), яку застосовує у ваннах для своїх пацієнтів та отримує доходи за допомогою імпортного обладнання. Вважає, що такими діями відповідач порушує його права, як власника патентів, оскільки відповідач не має ліцензії на використання інтелектуальної власності та не має власних охоронних документів на медичні послуги - пов'язані з використанням озонової води. Крім того, відповідач ТОВ «Медгарант» ввозить на митну територію лікувальні ванни, оснащені озонатором з порушенням технології лікування, що охороняються патентами України, не маючи ліцензії від власників названих патентів або власних охоронюваних документів, і передає їх на договірних умовах ЗАТ лікувально-оздоровчих закладів «Трускавецькурорт».

Суд першої інстанції позов задоволити, однак суд апеляційної інстанції це рішення суду скасував, ухвалив нове рішення, яким відмовив в задоволенні позову у зв'язку з недоведеністю.

Проаналізуйте рішення апеляційного суду <http://reyestr.court.gov.ua/Review/39662914> .

Визначте предмет доказування. Проаналізуйте докази, на які покликалися сторони як на підставу своїх вимог та заперечень. Визначте їх належність і допустимість для вирішення цього спору.

Визначте суб'єктний склад учасників процесу в даній справі. Чи всі суб'єкти спірних матеріальних правовідносин були залучені до участі у справі.

Проаналізуйте способи захисту, обрані позивачем.

Для нотаток